

9. maja v Lujan na Božjo Pot

Pol leta jo že napovedujemo, toda vedno je bilo zadržka. Pričakovali smo prihod večjega števila rojakov iz Evrope, kar se je vse doslej zavračevalo. Sedaj pa je prišel pričakovani pevski zbor in tudi veliko število Slovencev, zato je že čas, da pohitimo k Mariji na božjo pot.

Stari naseljenci imamo tisoč stvari, za katere se moramo zahvaliti. Posebno to, da smo bili rešeni vojnih grozot.

Novodošli naj pa pohite z zahvalo Mariji, da so dospeli srečno v novo domovino in naj poprosijo, da bi tukaj bili vredni božjega blagoslova in da bi ohranili največji zaklad: dar svete vere, ki ga toliko ljudi v tej deželi zapravi v pretirani skrbi za pozemske stvari.

Vozil bo poseben vlak in prosimo rojake, da si pravočasno preskrbite vozne listke. Vedite, da je v Lujan v nedeljo skoro nemogoče, če človek nima vožnje že preje zagotovljene. Še bolj težavno pa je za nazaj. Do polnoči stoje v Lujanu ljudje v vrsti in čakajo na red.

Posebnost tega romanja bo tudi to, da bomo poklonili Mariji slovensko zastavo, da bo tudi naša trobojnica v družbi drugih in oznanjala tam prošnjo slovenskega naroda za naše pravice in izražala Mariji našo hvaležnost

SPORED ROMANJA: Odhod iz Plaza Once (gorenja postaja).

Slovenska sveta maša bo ob 10 uri. Zapel bo izbrani pevski zbor.

Po maši bo poklonitev zastave Mariji v kamarinu.

Slovesne večernice bodo ob 17 uri, nato slovo in odhod z vlakom.

Vozne listke kupite v predprodaji. Romanje se vrši v vsakem vremenu! Dežja naj se nihče ne boji. Hrano je najbolje vzeti s seboj. V romarskem domu je dovolj prostora, da bo vsak v miru povžil svoj delež.

V Lujanu je tudi zgodovinski muzej, katerega si bo po želji lahko vsakdo ogledal.

Cena voznim listkom je: za velike: \$ 2.20; za male (do 14 leta): \$ 1.10.

Nujno prosimo vse vdeležence, da se točno ravnajo po navodilih rediteljev.

Priliko romanja porabite tudi za prejem svetih zakramentov. Ker bo v Lujanu premalo časa za spoved velikega števila, prosimo, da se po možnosti izpoveste že v Buenos Airesu.

Prilika za spoved po slovensko je v sledečih cerkvah:

Pri sveti Rozi (Pasco in Belgrano) vsako dopoldne in v soboto po 17 uri.

Pri sv. Juliji (J. B. Alberti in Víctor Martínez; č. g. Antonio Orehar) vsako dopoldne in pondeljek in četrtek po 17 uri.

Pri sv. Ameliji (Liniers in Belgrano) vsako dopoldne in po 17 uri popoldne (č. g. Anton Grčman).

Pri sv. Petru (Bermúdez 2011) vsak dan dopoldne in zvečer (č. g. Knafelj).

V LUJANU je stalen slovenski duhovnik in stalno na razpolago za spoved č. g. Ciril Demšar. Ob sobotah in nedeljah tudi č. g. Ladislav Lenček.

V kapeli (Rivadavia 5652) sobota 18-19 ure in v ned. pred in po maši.

VELIKONOČNA SPOVED

je ne le dolžnost temveč tudi resnična potreba vsakogar. Kdor se zane-mari, bo na svojo nesrečo prepozno spoznal, kako velikanska zguba je zanj. Tedaj, ko bo večnost stopila pred njega, bo sprevidel, da niso prazne besede Jezusov poziv: Ako ne boste jedli mesa sina človekovega, ne boste imeli življenja v sebi!

Nikar ne pozabi, da živiš za večnost in ti nič ne pomaga, če si ves svet pridobiš, ako boš svojo dušo pogubil.

Delajte dokler je dan, zakaj ko pride noč, ne bo mogel nihče več delati.

Tudi lujansko romanje je lepa prilika aza spolnitev velikonočne dolžnosti.

Kdor ima do Gospoda Jezusa, našega dobrega Odrešenika resnično ljubezen, bo pa pohitel k božji mizi ne le enkrat na leto, temveč pogosto, kakor človek rad pokramlja pogosto z dobrim prijateljem.

La peregrinación eslovena a Luján se realizará el 9 de Mayo. — A las 10 h la misa con cánticos eslovenos. Luego el ofrecimiento de una bandera eslovena. — A las 17 horas solemnes vísperas.

El 30 de mayo tendrá lugar en Lourdes la peregrinación anual eslovena. Se iniciará el acto a las 15.30 en la gruta.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Uredništvo: Pasco 431

Urednik: Hladnik Janez.

Telefon 48 - 3361 (48 - 0095)

Kliči od 11—13 ure in po 8 uri zvečer.

Ob sredah in petkih ni doma.

Uprava: Paz Soldán 4924

Telefon 59 - 6413

Naročnina 5.— \$ letno.

CERKVENI VESTNIK

CERKVENI VESTNIK

2. MAJA: Maša na Avellanedi in Caballito ob 10 uri.

Molitve na Avellanedi, kjer je slovesna procesija ob 15 uri.

6. MAJA: Vnebohod. Zapovedan praznik. Maša na Caballito.

9. MAJA: ROMANJE V LUJAN. Glavna maša ob 10 uri. Slovesne molitve ob 17 uri.

15. MAJA: Binkoštna sobota. Post od mesa.

16. MAJA: Na Avellanedi maša za stariše žido.

Na Caballito v d. n.

Molitve na Caballito.

23. MAJA: Na Avellanedi maša za stariše Drešček.

Na Caballito v d. n.

Molitve na Caballito.

27. MAJA: Praznik sv. Rešnjega telesa. Maša na Caballito.

30. MAJA: Maša na Avellanedi in Caballito.

Shod v Lourdesu.

REDNO JE ODSLEJ SVETA MAŠA

NA AVELLANEDI, Manuel Estévez 630, vsako nedeljo ob 10 uri.

NA CABALLITO, Rivadavia 5652, vsako nedeljo in praznik.

NA PATERNALU pri setrah ob nedeljah ob 7 uri, v praznik ob 10 uri.

Popoldanska služba po oznanilu.

AVELLANEDA

Patronsko opravilo svetega Cotolenga bo v kapeli na Man. Estevez 2. maja. Popoldne se vrši procesija ob 15 uri, h kateri smo povabljeni tudi Slovenci. Vdeležili se je bomo z zastavo brezjanske Marije.

KRŠČENI so bili pri sv. Rozi RODOLFO LUIS KLANJSEK in IRENA MARIA JESI. Jelenčevi so krstili sina MATEVŽA ANTONA.

POROČILI SO SE pri sv. Rozi ANTON JENKO in JELICA BELIČ. V José Ingenieros FRANC KOROŠEC in SLAVICA Povič.

ROMANJE V LUJAN

se bo vršilo 9. maja.

Odhod iz Plaza Once s posebnim vlakom (gornja postaja) bo okrog sedme. Ura odhoda označena na voznem listku.

Glavna maša ob 10 uri.

Nato poklonitev slovenske zastave Mariji.

Ob 17 uri slovesne molitve in slovo od Marije.

Dobe se vozni listki: na Paternalu pri setrah, v Villa Devoto na Av. Franc. Beiró 5388, na Caballito, Víctor Martínez 50. Na Avellanedi: Dean Funes 288, v Pineyru: Santiago del Estero 1932.

Pohitite pravočasno, da ne bo nazadnje zmede.

Romanje se vrši v vsakem vremenu. Nesite s seboj knjižico s pesmicami.

ZAHVALA IZ PODGORE

č. g. novomašnik Hilarij Breziger je poslal posebno zahvalo vsem rojakom, kiste se ga spomnili s vojnim darom ob priliki nove maše 29. junija.

Vsem svojim dobrotnikom pošilja pri srčne pozdrave in obljublja večer spomin, posebno pri sveti maši.

TRES AÑOS EN EL PODER.

El 8 de mayo es la fecha del triunfo comunista en Eslovenia. Por más que se empuje la propaganda roja para demostrar el progreso del país, nos llegan infinitos pedidos para que se manden más y más cosas, pues todo escasea. Claro que, según los gobernantes, tiene la culpa de eso la "reacción". Lo cierto es, que la reacción está encarcelada y acallada. Si bien, según los resultados electorales, no alcanza la reacción ni a un 5%, ha de ser muy poderosa, si es capaz de causar tantos estragos. . . O, será, que la culpa del mal no recae sobre la reacción sino sobre los malos gobernantes. Y, según noticias recibidas, es eso, lo que ocurre.

Con el "plan quinquenal" construyen fábricas y más fábricas, pero los campos quedan desiertos y falta el pan y la leche. . . Faltan géneros, falta cuero, faltan víveres.

En los tiempos antiguos se creía en Dios y esperaba la dicha eterna; todo lo demás podía ver y usarse. Ahora uno de los puntos primordiales del plan quinquenal yugoslavo es eliminar la fe y la esperanza cristiana para reemplazarlas con la fe y esperanza del paraíso terrenal, ya que se hizo invisible.

LA LIBERTAD RELIGIOSA

transparenta muy claramente de algunas disposiciones de la autoridad. A muchos sacerdotes se negó el permiso de ejercer su ministerio. Sin llevarlos presos, tienen confinados a muchos sacerdotes en la casa parroquial. Muchas iglesias han sido convertidas en depósitos o salones. Eso sucede en los pueblos donde hay suficientes comunistas como para hacer una demostración pública que exige tal medida. Dado que los buenos, que se atreven levantar su voz contra tal salvajismo, llegan a parar al calabozo, si no les toca cosa peor, no hay remedio contra esas profanaciones.

Donde toda la gente lo exige y si hay sacerdote, contra el cual no se levantan calumnias, hasta puede haber catecismo en el colegio, pero recién al final de clase.

La supresión de las órdenes religiosas ha progresado, tanto que las Hermanas Vicentinas, que tenían en Eslovenia unas 35 casas y hospitales con más de 1000 religiosas, quedaron reducidas a una sola casa (Marijin Dom en Ljubliana), donde esperan al último golpe las hermanas inválidas. Todas sus demás residencias han sido expropiadas y las hermanas expulsadas. La mayoría de ellas se fué a sus casas, donde ejercen su apostolado.

Las autoridades les ofrecieron en los hospitales puestos de enfermeras civiles, pero las hermanas rechazaron tal oferta, pues ellas no pueden renunciar al voto que tienen dado a Dios ni a su determinación de servirlo.

Aunque lloraban todos los enfermos al saber la noticia, de que las hermanas deben salir, no fué modificada la orden. Bajo el pretexto de que: "el pueblo quiere así" fueron expulsadas. ¿Y quién es el pueblo? . . . Todo el hospital lloraba. . .

TRST Y GORICIA.

Otra vez ofreció Tito Trst por Goricia. Muy corto tiene que ser aquel, que todavía, después de la segunda oferta de Trst por Goricia, se atreve sostener, de que Tito defiende los intereses nacionales eslovenos. Para los eslovenos verdaderos Trst no es ni problema ni objeto de negocios. Solo el comunismo puede llegar a semejantes gestiones.

LA VIDA ESPIRITUAL

Revista mensual

Director: P. Juan Hladnik

Pasco 431

T. A. 48 - 3361, 48 - 0095

Suscripción anual 5.— \$.

No. Reg. Prop. Intelectual 232329

¿Con qué derecho puede pues pretender el comunismo el título de defensor de los intereses eslavos?

El comunismo puede negociar por Trieste, puede fomentar la "fratellanza", puede organizar congresos italoeslovenos, sin ningún escándalo, mientras que un esloveno auténtico queda estigmatizado por los comunistas como "fascista y traidor", si profesa fielmente la religión católica cuyo jefe es el Papa en Roma; se lo califica de esclavo romano, si atraviesa Italia para ir al territorio soberano del Vaticano para saludar al Sumo Pontífice.

LOS REFUGIADOS ESLOVENOS

siguen llegando. Hasta ahora entraron ya en total 1500. De viaje están ahora unos 800. Toda la documentación tienen lista unos 2000 más. En total hay 9000 todavía desparramados por el mundo en espera del momento de trasladarse a su nueva patria que ni siquiera saben cuál será.

Puesto que vienen todos muy necesitados de todo apelamos a nuestros amigos para que nos ayuden con donaciones con la búsqueda de empleos y habitaciones.

EL SEMINARIO PONTIFICIO DE SAN LUIS

Mons. Di Pasquo, obispo de San Luis, ofreció hospitalidad a la facultad de Teología de Ljubliana, que se retiró de su país hace tres años, perdiendo la mitad de sus estudiantes asesinados. Con el vapor Santa Cruz llegó la segunda parte de esa teología, que ahora cuenta con 30 estudiantes y seis profesores.

Mons. Di Pasquo era tan amable, que acudió a Buenos Aires para recibir a sus huéspedes. El mismo ofició una misa de acción de gracias en el Santísimo Sacramento, a la cual acudieron 500 eslovenos y los representantes de las autoridades relacionadas con la inmigración.

VELIKONOŠNI PIRHI

Radi pričakovanja prihoda ladje Santa Cruz smo imeli malo zmede glede velikonočnega spreda. Napovedane pobožnosti so bile preložene. Velikonočni maši na Avellanedi in na Caballito sta bili pa izredno lepo obiskani in petje jebilo nekaj vselega. Nadomestilo za Velikonoč, katero nismo mogli praznovati v Santísimo Sacramento, je bila pa slovesna zahvalna maša na 1. april, katero je daroval Mons. Di Pasquo, zapel je pa begunski pevski zbor tako občuteno in dovršeno, da so nam po maši prišli častitati vdeleženci, kateri so prišli v imenu oblasti k tej zahvalni slovesnosti. Na belo nedeljo smo imeli istotam tudi zelo lepo popoldansko pobožnost, ki je očarala častite g. duhovnike in pričujoče ljudstvo.

IZ UREDNIŠTVA IN UPRAVE

Ker je prišlo zadnje čase precej priznanih slovenskih pisateljev in pesnikov, se bodo kmalu pojavili tudi v D. ž. njihovi prispevki.

V glavnem pa bomo nadaljevali dosedanjo smer. D. ž. je versko in kulturno glasilo. Če nam bodo finančne možnosti dopustile, bomo revijo tudi

kaj povečali. Odvisno je pa to seveda od naročnikov.

Stare naročnike prosimo, da poravnajte svoje obveznosti. Novodošli ste pa tudi pozvani, da se prigrasite kot naročniki. Radi novonastalih razmer je D. Z. prišlo pri nekaterih starih naročnikih v zamero. Ravnali so se pač tako, kot se rado zgodi v življenju. Hoteli so, da bi bila resnica to, kar je bila le njihova želja. Želeli so, da bi bila osvoboditev domovine resnična . . . Saj smo tako želeli vsi! Toda ker se je izkazalo, da se je zgodilo čisto drugače, je D. Z. seveda pokazalo resnico, ki je pa nekatere užalilo . . . Mnogi sedaj že uvidevajo, da je bilo naše ravnanje pravo, drugi pa bodo isto sprevideli, če bodo šli sami domov, kar jim toplo priporočamo, ali pa se bodo prepričali iz pisem in poročil, da imamo mi prav.

Tisti, kateri so ohranili trezno misel, naj pohite in naj poravnajo zastali dolg, če tega niso se napravili.

Novodošli se pa kar hitro prijavite, da nadomestite zgubo, katero je D. Z. utrpelo zato, ker je z jasno besedo povedalo kaj je resnica in se postavilo v vaša obrambo.

Naročnino lahko poravnate tudi v družstveni pisarni na Víctor Martínez 59.

Po pošti je najbolje poslati po "giro postal", ki se kupi na bližnji pošti, kjer dajo tudi vsa potrebna navodila. Nasloviti je na P. Juan Hladnik.

TISIM, KATERI ZAVRAČAJO D. Z.
pa tudi en nasvet. Nekdo je v sveti jezi našel nekje kos papirja, zavlil vanj D. Z. in ga poslal nazaj z nebroj znakami. Koliko dela in izdatka brez potrebe! Pri vsem tem je pa pozabil napisati — kdo je. Lahko sem si mislil, da je pojedel modrost z veliko žlico! Naj drugič naredi takole: Naj nikar poštarja ne ozmerja (neizobražen človek namreč zelo rad tako naredi), potem naj pa kar na omot reviste napiše: Rehusado. Pa nam bo pošta sama prinesla nazaj. In tudi vedeli bomo kdo je tisti, ki se resnice boji in D. Z. čitati noče.

Resnica v oči kolje . . . pravi pregovor: Toda kakor noju nič ne pomaga, če glavo vtika v pesek pred zasledovalci (sicer ne verjamem, da je res tako neumen), tako je brezglavo ravnanje tudi tistih, kateri se izogibajo resnici, katera jih bo slednjit le bridko zajejala.

SLOVENSKI PRIMORC

Iz Gorice prinese vedno svežih novic ta tednik. Skromen je sicer, ker se mora boriti proti ogromnim težavam, pa je slovenski in resnico pove. Kdor ga želi naročiti, naj sporoči na naš naslov. Naročnina je 10.— \$ letno.

DEMOKRACIJA

je slovenski tednik, ki izhaja v Trstu in se na tržaškem bori za slovensko svobodo in pravico proti črnim in rdečim. Vedno ima dosti novic tudi iz Goriškega. Naročnina stane 10.— \$ letno.

TEDNIK

je slovensko versko glasilo v Trstu. Če ga kdo želi, naj se tudi nam javi. Ker se imajo vsi dobri slovenski časniki boriti z ogromnimi težavami, ker jih komunisti na vse načine podkopajo, tako z obrekovanjem kot s preganjanjem naročnikov, razprodajalcev in dopisnikov, zato smo poklicani rojaki v tujini, da podpremo dober slovenski tisk v Gorici in Trstu.

AMERIŠKA DOMOVINA

je dnevnik. Iz njega zve bralec kaj se doma dogaja in kako je drugod. Naročnina je 10 dolarjev letno (45.— \$). Če ga kdo želi naj nam sporoči in pošlje denar, ali naj naroči sam na naslov: Am. Dom., 6117. St. Clair Ave, Cleveland 3, Ohio - USA.

Novodošlim besedo v pozdrav!

Dragi rojaki! Dolgo smo vas pričakovali. Eni z željo, drugi z gnjevom. Eni smo vedeli, kaj je trpela domovina in kako bridko so bili preskušeni njeni sinovi; drugi pa so nasledli rdečim lažem in verjeli v bajko osvobodilne fronte.

Sedaj ste nekateri že dosegli to, po čemer ste dve leti hrepeneli. Odprta je pred vami dežela svobode in blagostanja, katera čaka vašega pridnega dela, da bo dala polno mizo belega kruha vsem, kateri boste zares stopili na noge.

Prve dni ste se nedvomno globoko oddahnili meneč: samo mali kos pota je še pred nami, pa bomo spet ljudje . . . Toda že stopa pred vas spet realnost in vidite, koliko je še nerešenih vprašanj. Kje je stanovanje? Kje in kakšno delo? Odkod vzeti denar za prve mesece in za nakup najpotrebnejšega?

Ni prav, če kdo vpricho teh težav postane malodušen. So težave, toda niso neznagljuje! Morda res ni v tem mestu prostora in dela za vse, toda Argentina je velika. Le po deželi malo pogledjte, pa bo! Bog vas je rešil, On Vam bo tudi pomagal.

Vse sem zgubil! Tri leta neplodnega življenja je šlo mimo mene! Sedaj je treba pohiteti in nadomestiti zamujeno! Takole modruje ta in oni. Prav je da vsak skrb zares vzame in dolžnost je to, toda ne na slepo!

Vse si zgubil in sedaj bi rad nadomestil! . . . Tako govori tisti, ki vse meri z denarjem, užitki in častmi. Na žalost je vse preveč takih ljudi, kateri imajo svoje misli in želje le v tla obrnjene . . . Vse si zgubil? Nemara so ti res pobrali, vničili ali požgali tisto, kar je bilo tvoj ponos in upanje. Toda s tem ti niso odrezali izvira sreče!

Brezmejno bridka je žaloigra, v katero je komunizem našo domovino pogнал. Boleči so grobovi brez križev ali s križem, katere je val sovraštva izkopal po vsej naši zemlji. Strahotne so praznine, katere zijajo v izumrlih domovih, toda nad vsemi pogorišči in grobišči, nad ječami in rablji se boči žarno nebo, na katerem beremo zapisano: nimamo na tleh stalne domovine pač pa hitimo večni sreči nasproti!

Zakaj je pač Bog dopustil tako bridko preskunjo? modruje marsikdo. Dopustil jo je in prav tisti, kateri obupujejo na pogoriščih in razvalinah so sami živ odgovor na to vprašanje. Prav zato, ker so se ljudje preveč v nizine zagreblji, ker so preveč iskali svojo srečo na tleh, ker so menili da so ključ do sreče pozemske stvari, je Gospod Bog dopustil da je imela hudo-bija odprto pot. Ali mar ni nešteto ljudi v posvetnem blagostanju čisto pozabilo ali vsaj zanemarilo skrb za svojo dušo in za večno srečo? Če dobi neveden otrok v roke nevarno orožje, s katerim se lahko oslepi ali ustrelji, pohiti skrbna mati in izpuli otroku iz rok nevarni predmet, čeprav otrok joče in cepeta in kriči, kot da se mu dela neskočna krivica. Temu otroku je podobno človeštvo in zato je modri Bog pač posegel vmes.

Komunizem je zmota, pa prav velika in usodna! Iz pohlepa po bogastvu in razkošju je prišla krivična zloraba brezbrambnega bližnjega. Ker sta bogatin in siromak pozabila, da sta božja otroka in brata, da sta v nebesa namenjena in da morata složno stopati proti nebesom, zato sta oba izgubila ključ do sreče in ga ne bosta našla preje, dokler ne bosta uprla oči zopet kvišku. To je hotel Gospod Bog in zato je tako strašno gorje spustil čez svet.

BLAGOR UBOGIM V DUHU

tako je spregovoril Gospod Jezus. Hotel je povedati: Na zemlji so srečni tisti, ki se na bogastvo ne navezujejo. Če imajo obilje, velikodušno pomagajo bratom v potrebi; če so ubožni ne kolnejo svoje revščine. Tisti zemljan, kateri doume globino tega nauka, zaupno dvigne svoj pogled v nebo in doživi sam v lastnem življenju izpolnjeno besedo Jezusovo: Išcite najprej božje kraljestvo in njegovo pravico, vse drugo Vam bo navrženo.

Ker je ogromna večina ljudi to božjo besedo prezrla, je hotel Bog, naj ljudje dožive sami v sebi, da je prazna tista sreča, katera temelji na posvetnih stvareh. Zato je dopustil, da je človek na svojem pohlepem lovu za posvetno srečo padel v past. Šele rop, požig, nasilje in smrt so zadostni dokazi da človek spreume pravo modrost in najde ključ do sreče.

Ne reci: vse sem zgubil! Kdor je bridko zgubo sprejel z mirnim srcem in vdano v voljo božjo, je spremenil zemsko bogastvo v nadnaraven zaklad, našel pa je tudi ključ do prave sreče. Kakor pravični Job stare zaveze je postal moder, srečen in bogat šele po bridki preskušnji, ki ga je zadela, prav tako je treba spreumeti tudi sedaj, da taki udarci niso zguba v zadnjem in edino veljavnem računu.

Zgube, bridki spomini, prestano gorje, sovraštvo in boji, vse to naj ostane na dnu kot soliden temelj obnovljenega življenja. Modrost, ki nam jo Gospod Jezus iz križa oznanja naj preveva vsa vaša in naša dejanja. V zavesti da je vse posvetno minljivo in prazno, pogledajte za delom in novimi domovi in nikdar ne zgubite izpred oči besedo Gospodovo: Nič ne hasne človeku če ves svet pridobi a svojo dušo pogubi!

Idealen je bil vaš boj. Ukoreninjeni v slovensko preteklost ste se uprli lažnjivi modrosti, katera obeta raj na zemlji in hoče zatreti upanje sreče v večnosti. Sprevideli ste krinko, katero si je nadel brezbožni, še več: Bogu sovražni komunizem, ko je ožetal narodno svobodo med tem ko je moril najboljše narodne može, pobijal duhovnike, rušil cerkve in zastrupljal mladino z nemoralnostjo. Vi ste to videli in razumeli in sedaj je vaša dolžnost dvojna:

MUČENCI DOMA — POGUBLJENCI V TUJINI?

Najprej je treba da ta izkušnja v vas tudi ostane. Prazen in zares izgubljen je bil ves ta boj in vse prestano gorje za tistega, kateri bo v tej deželi obrnil vse svoje misli in želje v tla in bo pustil v nemar tisto, kar je za vsakega človeka največja naloga na zemlji: skrb za zveličanje duše. Kakor so mnogi naši rojaki prišli sem pred desetletji z rožnim vencem v žepu in globoko vero v srcu, danes pa ne gredo več k maši in niti očenaša ne znajo več moliti, tako se vtegne zgoditi tudi marsikom od vas, ki sedaj prihajate sem. Zares bi bilo bridko, pa vendar neskončno bolje, če bi padli doma kot mučenci za sveto stvar in bili deležni večne sreče, kot pa če bi se imeli v tej deželi zgubiti v uživanju in bogastvu tega sveta in končati v večni pogubi.

Drugič je pa vaša dolžnost tudi ta, da z zgledom in življenjem pokazete, da ste se res iskreno borili za sveto stvar, katero tudi cenite in jo boste držali kot dragoceno svetinjo vse naprej. V mnogih rojakih tukaj je vera opesala, a ne zamrla. Mnoge so dogodki doma zbegali in v veliki ljubezni do našega naroda in željni narodne svobode so uprli oči tja na vshod, od koder so pričakovali narodne svobode. Danes vprašajoče motre dogodke in prisluškujejo sporočilom. Na vas so uprli njihovi pogledi in če bodo videli, da so dejanja in besede v skladu, jih rdeča modrost ne bo dolgo varala. Vaša naloga je z zgledom globokega verskega življenja dvigniti med sobrati vero, upanje in ljubezen do Boga. Oči vseh so uprte v vas. In čeprav se kje kaka žaljivka sliši in čeprav je kaj hujskarije, ki jo vzdržujejo prekanjeni rdeči agenti, vem da ogromni večini starih Slovencev živi iskrena želja spoznati pravo resnico. Vaša naloga je, da v njih zaživi spet tisto slovensko srce kot so ga imeli tedaj, ko so pred nasiljem v sončni Goriški ter po Tržaškem zbežali v tujino za svobodo.

LJUBEZEN NAJ PREŽENE SOVRAŠTVO

Pozabljeno naj bo, kar je minilo. Res ste zgubili vse posvetno. Če pa ste zato obogateli na duši, je zguba nadomeščena in nekoč bo vaše trpljenje vam v slavo. Kristusu na križu je bilo pač bridko, pa vendar je prišla iz njegovih ust molitev: Oče odpusti jim, saj ne vedo kaj delajo. Tudi vaša dolžnost je sedaj, da odpustite in pozabite. Sovraštvo mora zginiti iz srca, ker sovraštvo samo razdira in zastruplja. Ljubezen je, katera seje, popravlja, družni in blagoslavlja. Saj je Bog pravičen in bo on vsakemu odmeril, kar mu po pravici gre. Vas, katere je oBg v svoji dobroti izpeljal iz morja bridkosti, ne bo zapustil v novi domovini. Da boste njegovega blagoslova vredni, izpolnite njegovo prvo in največjo zapoved: ljubite se med seboj!

NIKAR SI NE BODITE NEVOŠLJIVI EDEN DRUGEMU. Nekateri ima več sreče pri svojih prvih korakih. Bog naj ga blagoslovi in varje, da mu ne postane prav to v pogubo! Ključ do sreče ni denar in koozdnost! Če ima kdo več sreče, spomnimo se naročila božjega: Veselite se z veselimi in jokajte z jokajočimi! Kdor tako dela, bo gotovo božji mir živel v njegovem srcu in ne bo mu manjkalo kruha, kolikor ga rabi. Kdor ga ima preveč, mu je to na kvar.

POMAGAJTE DRUG DRUGEMU. Iz egoizma se je rodil komunizem. Če ste se borili res z ljubeznijo proti zmoti, je treba da sedaj dokažete v dejanju, da si znate velikodušno pomagati med seboj. Pri iskanju dela in stanovanja nikar eden drugega ne izpodrivajte. Saj imamo nad seboj nebeškega Očeta, ki vse človekove korake meri in vsa njegova dejanja tehta. Kdor seje v ljubezni, in posebno tedaj, kadar je v tej ljubezni kaj žrtve, bo žel v veselju. Pač slab dokaz za iskrenost svetega boja v domovini bo dal tisti, kateri tukaj svojega brata izpodriva ali mu velikodušno ne pomaga!

NE POZABITE, DA JE ZA VAMI ŠE MNOGO DRUGIH SOTRPINOV!

BREZ ZASTAVE NA POT

Napoli, februarja.

Dvignili sidra smo z zadnje obali
Z jamborov pala je burja razdivjana —
v mórja dnu v zadnjih še sunkih se

[stresa.
Jutro v valovih je blede od slovesa.
Mráz visi pod oblaki kot slana.
Vgrezamo v morje se kot v mirnost vali.

Morje: temna, skrivnostna poljana —
v prve brazde jo reže kljun ladje
kot stezo srebrno za vrt, kjer drevesa
rastó na otoku, ki že vstaja iz vode,
nudeč nam v vejah zlato sadje
Svobode . . .

Naj dvignemo z jambora vrisk kot
[zastavo!?

Mráz visi kot ivje pod oblaki.
Morje nam v črnem gre za spremljavo.
Srce je mrtvo, kot zabito v rakvi.
Zrak je bled kot sveča ob pogrebu.

Za našo ladjo ni galebov . . .

Na krov so zatele se le tri siničke
in bedni škrjanček s čopasto kapo . . .
prezebli zavijajo se z mrzlo sapo
gledajo . . . prosijo . . . uboge ptičke!
naj jih pogladijo še bednejše roke,
ponesejo na svoje otoke . . .

iz Domovine
zadnje pozdrave . . .

Sonce ne sine.
Ladja plave brez zastave . . .

Jeremija Kalin

V NOVI SVET — V NOVO ŽIVLJENJE

V emigrantskem hotelu vse mrgoli naših ljudi. Če prisluneh, kar takoj znaš: to so Slovenci. In res so. Tisti teden po Veliki noči jih je prišlo kar kakih 600. 529 jih je pripeljala ladja "Santa Cruz". Cel velik teden so preživeli na ladji, katera se jim je zdela nekaj takega kakor Velika sobota, doba med Golgoti in Vstajanjem . . . Na Veliki ponedeljek zjutraj so zajadrali v tukajšnji pristan, kjer so po dveletnem hrepenenju stisnili prijateljsko roko in z globokim oddihom stopili spet na trdna tla, kjer vlada resnična svoboda.

Obrazi iz vseh slovenskih dežel in krajev so to. Največ je seveda Kranjcev, a tudi lepo število Primorcev je med njimi. Iz Kranjskega že skoro ni vasi, katera bi ne imela nikogar med njimi. Iz štajerske jih je tudi nekaj desetih, iz Primorske pa so največ od Kobarida, Kanala, Gorice in Vipave ter Pivke. Tisti rojaki, kateri žele dobiti resnično sliko o tem, kako je sedaj doma na Primorskem, imajo sedaj zato lepo priliko. Saj večina teh ljudi je bila v Gorici še pred 2 meseci, doma pa pred pol leta. Niso to kaki politični agenti, poslani v svet da ljudi "fərbajo". Tudi niso nikaki zločinci, kakor bi jih radi prikazali tisti, kateri se boje, da bi zunaj v svetu povedali resnico o tem, kaj se doma godi. Niso prišli v Argentino zato, da bi zdrážbo delali, ampak zato, da bi si v miru in svobodi služili pošten kruh in počakali, da doma mine vihar. Rade volje pa so na razpolago vsem rojakom tukaj, kateri žele spoznati resnico o svobodi, obnovi, blagostanju in narodni sreči v domovini.

Večina tukajšnih Slovencev sedaj že uvidevajo, da ti prišleci niso "izdajalci" in "nimajo krvavih rok". Stari Slovenci se ne dajo več varati z različnimi obrekovanji. Niso več otroci, ki se boje "bavbava" pa si ne upajo zato iz hiše. Komunistično časopisje skuša svojim bralcem onemogočiti stik z nasprotniki. Tukaj so pa naši ljudje že toliko zreli, da so vsaj hoteli od blizu videti, kako ti "bavbavi" izgledajo. Seveda so se s tem zamerili "voditeljem" in padajo že sami v krog "izdajalcev", toda nikomur ni žal več takega očitka, ker vsi spoznavajo, da je beseda "izdajalec" v zadnjih letih dobila čisto drugačen pomen, kot ga je prej imela in da so za izdajalce proglašeni prav tisti Slovenci, kateri so najbolj častivredni.

Tudi križ je bil nekoč znamenje sramote, pa je postal nato znamenje Odrešenja. Zato so bili pa tudi ti "izdajalci" kar srečni, da so se mogli pripeljati v deželo srečne bodočnosti z ladjo "Santa Cruz".

IZ AVSTRUJE. Dragi prijatelj! Zvedel sem, da si srečno prišel v Argentino. Naj Ti najprej nekoliko opišem, kako sem jaz preživel ta leta. Maja 1945 sem došel na Koroško v Vetrinje, kjer smo bili 6 tednov. Nato smo prišli v D. P. Camp, Spittal an der Drau, Kaernten, kjer sem še danes registriran. Ker je v taborišču nad 20 duhovnikov, jaz le malo bivam tam. Od septembra 1945 do septembra 1946 sem v župniji Baldramsdorf pomagal staremu župniku v šoli in pri spovedovanju. Septembra 1948 sem prevzel dušno pastirstvo v nemškem taborišču Treffling bei Seeboden v bližini Spittal-a. Ker so Nemci proti koncu 1947 že skoro vsi odšli v Nemčijo in je tam ostalo le kakih 300 Slovencev in Hrvatov, sem dobil malo hrbovske župnije Kahing, ki šteje kakih 600 katoličanov in okrog 130 protestantov. Smo nad 1000 m nLad morjem. Vas je večinoma delavsko naselje, tu je največji rudnik na Koroškem, kopljejo magnezit. Versko je silno zanemarjen. Začnjenih 6 mesecev so bili brez duhovnika. Tu žive napol pagansko.

V Avstriji so razmere strašne, posebno na Koroškem, kjer je velika nevarnost, da jo zasede Tto. Nam beguncem ne kaže drugo, kakor čim prej odditi. Jaz sem se prijavil v Argentinijo. Sedaj slišim, da je za nekatere prišlo dovoljenje. Sedaj se učim španščino.

Tu skoro vsi stradamo. Prehranjevalne razmere so obupne, če pride do vojske in če Rus zasede Avstrijo, potem gotovo pol ljudi umrje od lakote. Tu imam jaz le pičlo plačo, ker mi ne računajo noben starostni doklad. Imam mesečno le 268 šil. (za dobra 2 kg masla). Mašnih intencij skoro nobenih, kakih pet na mesec in to 4 L (eno jajce če bi se moglo dobiti). Mi imamo samo eno upanje, čimprej odditi od tukaj. Bog daj, ad bi se pravočasno rešili!!! Prav lepe pozdrave Tvoj: Zajc Karol.

KAKO JE NA KRASU. Na Krasu, ki je odrezan od Trsta, nastopa že resnična lakota. Ljudje so prej kupovali v Trstu, sedaj nimajo kje. To jim je prinesel komunizem. Oni, ki se jim posreči priti v Trst, naravnost prosijo kruha. Toda nesti ga smejo čez mejo le en kilogram,

Kako zelo me boli srce, ko vidim, da prihajajo sem nekateri, ki so kakor konj, kateri ugrizne roko, ki mu ponudi deteljo. Mesto da bi se na kolenih zahvalil Bogu, da je prišel na varna tla in stegnil svojo roko v pomoč tistim, kateri še trepetaje čakajo, kaj jih zadene in kdaj bodo mogli tudi oni stopiti na varna tla, je zginil brez sledu in se pognal na delo, da spet naredi kup, katerega so mu doma odvzeli. Tak pač ni bil vreden, da smo tukaj dve leti imeli neskončna pota in skrbi, stroške in neprilike! Taki rojaki so v mnogem krivi, če stari Slovenci tukaj ne morejo prav videti podobe njihovega boja doma. Kdor je sebičnež sedaj, se tudi prej ni boril iz idealizma.

PRISPEVAJTE VELIKODUŠNO ZA SKUPNE POTREBE. Vi ste sedaj že tu. Nekateri že dobro služijo; drugi bodo kmalu zgrabili za delo. Spomnite se bridkih ur, katere ste preživljali v taboriščih v mrzličnem pričakovanju. Spomnite se bratov, kateri so še za vami in trepetaje hrepene, da bi prišli tudi na varno. Kdo izmed vas more biti tako sebičen, tako trdosrčen, tako umazan, tako podel, da bi sedaj rekel: naj si pomagajo sami! Ali si si ti mar sam pomagal. Ali ni tebi naša slovenska skupnost in naše delo tukaj odprlo pot? In sedaj je tvoja dolžnost, da tudi ti priskočiš na pomoč s svojim prispevkom in sodelovanjem, da bomo mogli nuditi oporo tistim, kateri bodo prišli za teboj. Sramota za vsakega, kdor se tej dolžnosti izogiblje! Ta pač spada v vrste tistih, katere obsoja in je kar gotovo, da se ni boril ne za Boga ne za narod, temveč za svojo samogoltnost! Vsi veste, da ima pisarna velike stroške in je dolžnost vseh, kateri ste že srečno prispeli v novo domovino, da prispevate za nadaljevanje tega dela, dokler ne bo ta problem rešen. Vsi pomagajte pri iskanju stanovanj in dela.

Ko ste stradali in bridkosti mrli po taboriščih bi vsakdo od vas podpisal brez pomisleka pogodbo, da bo za dve leti pol svojega prejemka žrtvoval zato da se mu pomaga! Sedaj je čas, da vsak pokaže, koliko plemenitega srca ima.

Od nikogar ne tirjamo polovice. Pač pa je dolžnost vsakega, da prispeva mesečno eno dnino. Kdor hoče biti vreden tega, da je prišel v novo domovino, in vreden tudi božjega blagoslova, naj ne bo umazan pri tem in naj meri s tako mero, s kakršno želi, da je njemu odmerjeno. Vsak naj tudi pogleda, če se more dobiti kako dobro delo in stanovanje za druge.

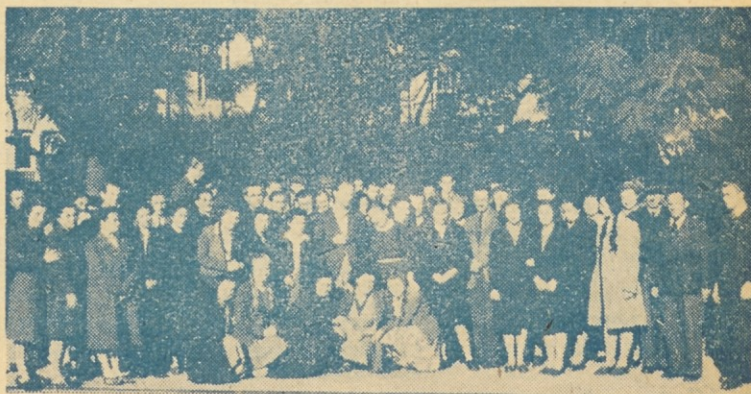
DOBRI ČASOPISI SO BILI PONOS SLOVENCEV. Tukaj stopa pred Vas "DUHOVNO ŽIVLJENJE", slovenski verski mesečnik, kateri tudi potrebuje vaše podpore. Zaradi dogodkov zadnjih let je mnogo zaslepljenih rojakov obrnilo hrbet naši reviji. Ker smo se zavzemali za vas, katere so drugi razglašali za izdajalce in zločince zato so se številni naročniki odtegnili. Vemo sicer, da ne toliko radi prepričanja, kolikor radi nasilnega pritiskanja rdečih agentov, toda v upravi to pomeni deficit, katerega morate nadomestiti ravno vi, novodošli, zaradi katerih se je to zgodilo. Pa ne samo zato temveč tudi radi tega, ker vam je potreben dober verski list in če bo imel dosti plačujočih naročnikov, bo lahko tudi ustrezal verskim in kulturnim potrebam med rojaki, kakor si nedvomno vsi želite. Zato menda ni treba povdarjati, da je dolžnost vsakega rojaka, kateri si je že našel življenjski obstoj, da se na "Duhovno življenje" naroči. Enako seveda je treba tudi podpreti "Svobodno Slovenijo", da vam bo v veselje in ponos.

BODIMO VSI ENA DRUŽINA. Doma ste se šli vsakršne stranke. Tukaj jih pa prav res ne rabimo. Eno društvo je dovolj za vse. Beseda argentinskega predsednika, ko je dovolil imigracijo slovenskim beguncem je bila: Povejte pa ljudem, naj svoje prepire tam puste. Politiko v Argentini pa naj kar nam pustijo!

Držite se tega dragi rojaki! Naj nikar nihče ne sledi svoji osebni želji, da bi bil — predsednik ali kdo ve kaj in zato začel ustanavljati novo društvo, izdajati nov časopis, delati stvari za skupnost — na lastno roko . . .

Un grupo de los refugiados eslovenos llegados en el vapor Santa Cruz el 29 de marzo.

Nekaj slovenskih obrazov v imigrantskem hotelu.

Promesas Engañosas

CAPITULO IX

MISTICISMO, COMUNISMO Y SU PROPAGANDA.

1. El comunismo — es religión. 2. Su credo. 3. La constitución soviética y la religión. 4. Las prácticas actuales. 5. La propaganda atea.

1. EL COMUNISMO ES RELIGION.

Por más que se declare el comunismo "científico" y "enemigo de toda religión revelada", principalmente las cristianas, no deja de pretender para sí el carácter religioso. No cabe duda, de que los comunistas de pura cepa, enemigos furiosos de toda creencia, se sentirán aterrados al saber que no han hecho más que cambiar una religión por otra. Por más paradójico que suene es verdad: comunismo es religión, la última herejía, sin Dios por cierto, sin ritos, sin ceremonias, sin oración, pero siempre "religión" pues se manifiesta con promesas de la dicha futura, para llenar la aspiración del corazón que la anhela. Tan profundamente arraigada está la esperanza en el corazón humano, y tan indispensable es la vida interna del alma, sin la cual la existencia pierde todo sentido, que el comunismo, por más materialista que sea, tuvo que abandonar el pretendido camino de la razón pura, para adornar sus planes materialistas con ciertos ideales, que son los reales móviles que arrastran a la juventud idealista y que deslumbran al principio a aquellos que no pueden o no quieren ver la realidad del comunismo bruto. Esos soñadores idealistas, ilusionados con la promesa comunista de crear una nueva humanidad, libre de egoísmos y feliz en el paraíso terrenal, son los que forman la primera fila comunista, tan creyentes de sus ideales como los más fanáticos de cualquiera creencia.

El hombre es en su alma tan profundamente religioso, que el demonio, al inventar la trampa para el siglo XX, no pudo pasar por alto ese hecho. La eliminación de la religión produce un vacío tan enorme, que ninguna ideología puede arrastrar masas del pueblo si descuida esa inclinación esencial del alma. Es la voz de Dios en las almas que, por más corrompidas que sean, no puede ser eliminada del todo.

Contra la religión dogmática cristiana se colocó el misticismo comunista. El lugar de las esperanzas eternas, del cielo, lo ocupó el paraíso terreno. El amor cris-

tiano fué reemplazado por el odio. Con tal objeto se impone una ortodoxia mucho más exigente que la de cualquiera otra confesión. La inquisición medioeval, tan furiosamente atacada y alegada por los mismos comunistas contra la Iglesia Católica, no es, en comparación, ni la sombra de los brutales sistemas de "depuraciones comunistas", cuyo objeto es mantener la ortodoxia comunista. Los métodos comunistas, sus células y sus agrupaciones, recuerdan en muchas cosas la organización de sectas religiosas. El comunismo tiene su "biblia" y sus "profetas": Marx, Engels, Lenin y Stalin. Allí está contenido el comunismo ortodoxo. Buharin, Trotsky e infinidad de los "herejes comunistas modernos" en los últimos años, han sido eliminados en forma brutal. Quien conoce las prácticas comunistas sabe como tiemblan aquéllos, sobre quienes cae alguna sospecha de insubordinación a las órdenes de la Cominform. La suerte de ellos es igual, si no peor, que la de los declarados enemigos del comunismo. En el momento menos pensado desaparecen para ser torturados con los métodos modernos que perfeccionó el nazismo para el uso comunista.

El comunismo tiene también sus "sacerdotes" y "religiosos". Son aquellos idealistas que se entregaron al ideal comunista con alma y cuerpo, capaces de perpetrar cualquier crimen para adelantar el triunfo del "paraíso terrenal" prometido por Marx. Son los dirigentes del partido comunista, compenetrados de la confianza en el progreso y evolución, decididos también a adelantar el pretendido paraíso con la revolución, sin horrorizarse de la sangre, aunque sea la de sus propios padres, hermanos o hijos.

El dogma fundamental de la fe comunista es la esperanza de la "venida del paraíso proletario" que será la realización de la sociedad sin clases, justa, razonable y en eterna paz.

Bien evidente es pues su carácter religioso. Solo que coloca sus esperanzas y su fe en la tierra. Evidente pues que la más moderna herejía, correspondiente a este siglo renegando de la espiritualidad del alma y de Dios, no puede prescindir de lo que es necesidad esencial del alma espiritual: creer en algo. No se quiere creer en Dios, pero se cree ciegamente en Marx y Lenin...

2. EL CREDO COMUNISTA.

El comunista ortodoxo reza su credo así: Creo que el pecado principal, contra el cual hay que combatir, es explotar al hombre, sea por su vecino, sea por el capital o la industria. El enemigo irreductible del bien

S temi stvarmi se boste osmešili, svoje sile oslabili in oddaljili se od velikih idealov, za katere ste se borili doma. Eno društvo, enotno in složno časopisje naj bo naš ideal in vsak naj podredi svoje sebične misli in želje skupni koristi. V skupnem delu pa naj vsak tudi gre z besedo na dan in z delom na plan in sicer tisto uro, kadar je to na mestu!

Naj ne bo nad nami tega sramotnega madeža, da se potem po kotih zablavlja in kritizira. V letih vašega begunstva ste imeli zato obilo časa, sedaj ga pa posvetite pametnemu in skrbnemu delu; skupnosti pa z ljubeznijo posvetite moči in čas, katere morete in katere skupnost od koga potrebuje.

Tako bomo srečni in ponosni in z uspehom vršili svoje delo.

To sem Vam zapisal kot slovenski kaplan, duhovni vodja slovenske kolonije ter urednik "Duhovnega življenja".

Mnogo sovraštva sem si nakopal zaradi vas, zato bi pa želel, da naj bo vaše življenje in delo tako, da boste dokazali, da ste bili vredni ne le mojega dela in ljubezni temveč tudi spoštovanja, ljubezni in pomoči vseh Slovencev v tej deželi, ki bodo na vašem delu in življenju spoznali, da ste se borili za resnico in pravico in da niste ne "izdajalci" ne "zločinci".

Janez Hladnik

Za vđno se je poslovlila v Rosariu

† Micka Ćuk-Petrovčič, roj. Rovtar
Pred 4 leti je postala vdova, nakar je imela sama skrb za sinčka Jožeka in Henrika. Pred meseci se je poročila civilno (za cerkveno so bili menda še neki zadržki, katerih ni imela časa odstraniti). Že dalje časa je trpela na sladkorni boleznii, a nihče ni slutil, da je bolezen tako resna. V enem tednu je bila mrlič in na veliki petek je bila pokopana ob obilni udeležbi sorojakov v Rosariju.

Masa za rajno bo pri sv. Roži 16. maja ob 12 uri.

común es la propiedad individual de los medios productivos. Todo tiene que pasar a ser propiedad común.

Creo en el paraíso terreno, el único real, por el cual combatiré con todas mis fuerzas. El proletariado lo alcanzará un día, sangrando antes en la dura lucha contra el capitalismo, como el Mesías. Vendrá como si fuera el fin de mundo. Con modos brutales tendrá que imponerse la transitoria dictadura del proletariado, que eliminará a todos sus enemigos y después vendrá el "paraíso".

Creo que en ese paraíso vivirá el hombre nuevo, libre ya de los vicios burgueses, porque será libre de la preocupación por su existencia. Desinteresadamente se dedicará con entusiasmo al bien común, sin pensar ni en su familia, ni en sí mismo, ni en su ganancia. En la "dorada libertad" podrá satisfacer feliz todos sus impulsos y deseos.

Creo que ese ideal podrá ser alcanzado sólo con el esfuerzo concentrado y disciplinado de todos los proletarios en la lucha contra el capitalismo, su enemigo común. En este camino es impedimento cualquiera condescendencia con la burguesía, cualquiera reforma social, cualquier cosa que debilite el espíritu combativo de los proletarios, deteniendo la marcha de la revolución.

Por eso amo mi clase y me entrego a ella con el cuerpo y el alma, odio a todo lo que es ajeno al proletario y contemporiza con el capital y la burguesía. Odio en primer orden las fuerzas espirituales que se interponen para reconciliar las clases en pugna. Odio la moral burguesa y la religión, que es opio para el pueblo, odio a los sacerdotes. Los exterminaré, para que no puedan seguir envenenando al pueblo. Luego podré vivir tranquilo, sin angustiarme por el pan, hasta la muerte que me devolverá a la nada de donde salí.

Por más que choque a los comunistas la palabra religión, allí la tienen, a pesar suyo y hasta, como para burlarse de ellos mismos, su propio producto. La masa obrera tiene que depositar su fe ciega en los disparates que inventó la cabeza de Marx, forzando su teoría de evolución en la filosofía dialéctica de Hegel. Se resisten a creer en la palabra de Jesucristo, corroborada con tantos milagros y con la larga historia de la Iglesia, pero ingenuamente creen los disparates de la teoría de dos clases, de la superestructura, de la moral burguesa, de la revolución sangrienta, que ha de traer la felicidad... Mientras la religión católica no tiene reparo en enfrentarse con la razón y ciencia y da contestaciones claras a las preguntas más vitales y complejas, impone el comunismo una obediencia ciega y fanática a los grandes profetas de su teoría. Por más que lo llamen científico, no llega a ser otra cosa que una cruel superstición. Más todavía: su odio implacable contra otras religiones, especialmente contra la Católica, demuestra que el comunismo pretende precisamente el lugar de la religión en el corazón humano.

3. LA RELIGION EN LA CONSTITUCION SOVIETICA.

En los últimos años se operaron en esta materia algunos cambios, pero para conocer el comunismo ortodoxo importa saber su actitud anterior porque se deduce lógicamente de los principios.

Para la constitución soviética del año 1936 la religión es "un fenómeno psicológico". Junto con la sociedad burguesa desaparecería necesariamente también la religión, que no es más que producto de ella. Según el concepto comunista la religión es una cosa de sentimiento, como por ejemplo la música, el arte, el deporte. Un pasatiempo de puro gusto. Por eso es lógico que en la constitución soviética se le concede un lugar recién después de todos los asuntos del orden económico, polí-

tico, profesional, cultural e idiomático. El artículo 124 dice: Para asegurar a los ciudadanos la libertad de conciencia, la iglesia está seprada del estado y la escuela de la iglesia. A todos los ciudadanos está asegurada la libertad de ejercer las ceremonias religiosas y hacer la propaganda antireligiosa.

Ya vemos: se asegura la "libertad de conciencia", pero no se asegura ningún derecho a la existencia de la iglesia. En el capítulo, donde se trata de las sociedades, no se menciona para nada el derecho a las reuniones religiosas, con lo cual en realidad no pueden llevarse a cabo, si la autoridad local interpreta así la ley. Se otorga la "libertad de conciencia", se permite realizar las ceremonias religiosas, pero como en el párrafo, que dispone la vida pública, no se menciona para nada la religión, los actos religiosos públicos pueden ser tan solo tolerados, y, mientras de la propaganda religiosa no hay palabra, dice la ley explícitamente: "está asegurada la libertad de hacer la propaganda antireligiosa."

Está permitido realizar el culto, pero en el sentido estricto de la constitución se refiere éso solo a los actos particulares, no públicos, mientras que el ateísmo tiene asegurada la libertad de su propaganda. Es evidente pues que el ateísmo tiene derechos mucho mayores que la fe, pues tiene derecho de propaganda, mientras que la religión debe reducirse al cumplimiento humilde y calladito de lo que la conciencia impone. Es lógico que en tal caso no sorprende el hecho de que los creyentes, aunque en enorme mayoría en el pueblo, no tuvieron defensa legal contra el propagandista ateo que caprichosamente secuestró el templo convirtiéndolo en cinematógrafo, salón de actos o depósito.

La libertad religiosa está limitada al corazón mismo del creyente, mientras que la propaganda antireligiosa goza de todos los derechos y protección públicas.

Sacando las conclusiones lógicas de la constitución soviética, resulta que la iglesia no tiene asegurados sus templos ni colegios para la formación del clero, ni derecho de hablar públicamente de la religión; puesto que en la escuela la religión está expresamente prohibida, ya que la formación debe ser explícitamente atea, no queda duda ninguna de que la religión sufre realmente persecución.

Más todavía: En 1929 se publicó la ley antireligiosa que prohíbe a la juventud menor de 18 años asistir a los actos de culto. Las organizaciones religiosas tienen prohibido reunir la juventud en los actos de devoción y realizar reuniones para juventud y mujeres. A los sacerdotes se les prohíbe ejercer cualquiera función fuera del lugar del culto, de modo que toda enseñanza religiosa de la juventud queda excluida, ya que también a los padres mismos se les prohíbe la formación reli-

Z begunci je prišlo tudi mnogo otrok.

BEGUNCI IN SLOVENSKA DRUŠTVA

Vsa naša javnost že ve, da prihajajo naši brezdomci v precejšnjem številu. Z ladjo "Santa Cruz" 29. marca je prišlo 523 Slovencev. Isti teden je prišlo spet še več desetlin, tako da je bil immigrantski hotel kar polen naših ljudi.

Pač je zbuvalo pozornost rojakom, kateri so v obilnem številu hoteli pozdravljati novodošle, da so iz zvočnikov slišali slovenske nagovore in navodila za pridobivanje dokumentov in glede služb. Pred desetletji, ko je prihajal prejšnji slovenski dotok, se kaj takega ni zgodilo.

V celoti je prišlo sedaj že 1300 Slovencev na račun IRO in kakih 200 na lasten strošek oziroma poklicani od svojcev. Večje skupine so šle v Comodoro Rivadavia Km 27 (Diadema) in na Ognjeno Zemljo (Río Grande in Ushuaia). Posamezne osebe in družine pa so v Mendoza, Kordobi, Tucumanu, Jujuyu.

Posebno pomemben bo postal za Slovence San Luis. Tamkaj je sedaj že v polnem teku naše bogoslovje s 30 bogoslovci.

giosa de sus hijos. Esa disposición quedó asegurada en la constitución de 1936.

El artículo 126 de la constitución prohíbe a los socios del partido comunista pertenecer a cualquier religión. Bajo sanciones severas se prohíbe participar en cualquier acto religioso como bautismo, casamiento, entierro . . .

La ilustración de la constitución son los hechos, pues de dominio público es lo que sufrían los sacerdotes, perseguidos, desterrados, maltratados, asesinados y los conventos todos expropiados y los monjes eliminados.

MOHORJEVO DRUŽBA JE NA KOROŠKEM obnovil prelat Podgorca in nagnal zastopnike celjske Mohorjeve družbe (Fr. Kotnika, Dr. A. Trstenjaka in Bena Kotnika), ki so ga prišli prepričevati, naj ločene knjižne družbe ne ustanavlja, pač pa širi na Koroškem knjige celjske izdaje. Izjavil je: "Mi moramo vzgajati novo inteligenco in nov naraščaj, ki bo vstvarjala mejo in obrambo proti komunizmu."

SEST VODNIH ELEKTRIČNIH CENTRAL bo poganjala Drava. Tri centrale pri Dravogradu, Vuzenici in Mariboru se bodo pridružile Falski že v teku prve petletke, dve drugi (pri Vuhredu in Breznem pa prideta kasneje na vrsto.

GRADNJO KMEČKIH ZADRUG napovedujejo v Kamniškem

El 14 de mayo a las 10 h se oficiará un funeral en sufragio del alma de

† FRANCISCA HLADNIK con motivo del séptimo aniversario de su muerte.

14. maja ob 10 uri se bo opravila v cerkvi sv. Roze obletna sv. maša za pokojno

† FRANCISKO HLADNIK. Povabljeni ste rojaki, katerim delo in čas dopuščata.

lovci in odgovarjajočim profesorskim zborom. 5 duhovnikov je že nastavljenih po farah, tako da ima vsak večji kraj e slovenskega duhovnika. Sedaj je odšlo tja tudi 10 družin z otroci. Delali bodo v stavbinski stroki in v zelenjadarstvu. Mons. Di Pasquo, škof sanluiski, je pokazal izredno ljubezen in skrb za naše brezdomce.

Največ rojakov je ostalo v mestu B. Aires in okolici. Posebno velika skupina naših možkih je šlo na delo na aerodrom v Ezeizi.

Potovanje ladje "Santa Cruz" je bilo silno lepo. Le eno bridkost so doživeli potniki. Družini Turk je na ladji umrlo 3 mesečno dete, ki so ga pokopali v Rio de Janeiro. Veliki teden so praznovali na ladji zelo lepo. Imeli so tudi pobožnosti Velikega tedna, pridige in molitvene ure. Bilo je 9 duhovnikov, ki so vsi imeli vsak dan svete maše. Morda še nikdar ni tista ladja nosila potnike, ki bi tako vredno dali čast njenemu imenu "Santa Cruz" kot to pot.

1. aprila ob 8h so ti potniki napolnili baziliko Santísimo Sacramento, kjer je bila zahvalna sveta maša, katero je daroval Mons. Di Pasquo, ki je tudi imel zelo lep nagovor. Skoro vsi verniki so pristopili k svetemu Obhajilu.

SLOVENSKO DRUŠTVO.

že 25. januarja je bilo ustanovljeno "Društvo Slovencev", katerega namen je pomagati slovenskim beguncem do vstopa v deželo in pri prvih korakih tukaj. Člani morejo biti le begunci iz te vojne.

Društvo želi, da bi se novodošli kar največ izognili sporov z že obstoječimi slovenskimi društvi in priporoča rojakom, da bi pristopili tudi v obstoječa dobra društva. Še več: ker nekaterim društvom primanjkuje delavnega elementa za odeske nastope, je zelo želeli, da bi novodošli doprinesli s svojim talentom in dobro voljo k požitvi dobrih slovenskih organizacij.

Pri tem je pa seveda sveta dolžnost vsakega prišleca, da ne pozabi, da je še tisoče rojakov, kateri trepetaje čakajo, kako bodo našli pot iz nevarne pasti, v kateri čakajo svoje usode. Prav to je prvi in glavni razlog novega društva. Vsak rojak naj dokaže svoje slovensko srce in svojo hvaležnost za prejeto dobroto s tem, da bo velikoodušno prispeval eno mesečno dnino za kritje izdatkov, katere povzročata delo za korist njih ki so še zadaj in za prvo pomoč novodošlim.

POMOČ ROJAKOM.

Beseda od "zločincev s krvavimi rokami" je menda že ostala tako osmešena, da si je že noben resen človek ne upa ponoviti. Sedaj je že vsakemu jasno, da je bil to le način rdeče propagande, akko povečati razdaljo med novodošlimi in starimi naseljenci. To je bil "bavbav" ali "strašilo za vrane". Velika večina rojakov se je o tem že prepričala in iz ust lastnih domačinov spoznala, kaj je resnica in kaj je laž. Kdor je želel spoznati resnico, sedaj že dobro ve, kdo je bil morilec, izhajalec in zločinec in kdo je bil žrtev hudobije in branilec resnice, poštenja in narodovega blagra.

Ti brezdomci so zgubili vse. Kdor je od tukaj brezskrbno opazoval in ugibal, kaj setam godi, naj se pač zave sedaj dolžnosti, da poda prijateljsko roko prihajajočim. Delo in stanovanje, posebno za družine z otroci, so naša velika skrb. Pomislite malo, rojaki, kateri ste celo vojno mirno spali pod varno streho, kako bridko je, begati okrog kot ranjena zver. Spomnite se na dolžnost "sprejemati popotnike"! Poglejte okrog, povprašajte pri sosedu in znancu, če je kaka soba, stanovanje ali hiša na razpolago! Sporočite takoj na naslov Pasco 431 ali Víctor Martínez 50.

Tudi denarne prispevke pošljite, da boste tako pripomogli k kritju stroškov, katere imamo z delom za brezdomce.

okraju (22), ptujskem (18), slonjebistriškem (12) in ljutomerskem (15). Akcija je selošna in jih bodo postavili v vseh kmečkih občinah.

SEŽANA. 8 km dolgo progo grade pred Sežano in Dutovljami, da tako neposredno povežejo progi Gorica-Trst in Ljubljana-Trst, ki se sedaj stikata pri Opčinah na Svobodnem tržaškem ozemlju. Tako bo mogoče iz Solkana naravnost v Ljubljano.

ŽUPNIKA ANTONA LOVŠINA V RADEČAH napada "Sl. Por." kot saboterja, ker menda ni hotel popraviti župnišča, niti ni pustil, da bi ga popravilo vodstvo tovarne "Bolit" za stanovanje delavstva.

TRGOVEC SLAVKO N. IZ LITJE je dobil 6 mes. prisilnega dela, ker je pro-

dajal meso po 75 Din, posestnik v BO-ROVNICI Jakob Jurček pa je dobil eno leto prisilnega dela, ker je menda kot bivši mesar po navočilu krajevnega odbora OF klal kmetom živino pri tem pa kupoval meso za borzljanske namene.

BELA KRAJINA pridno gradi ljudske domove. Vse je seveda "prostovoljno delo". Griblje, Adlešiči, Predgrad, Dragatuš in Gradac tekmujejo, kdo bo prvi. Tisti bodobil za dar kinoaparata.

AJDOVEC je pa prej in slej "reakcionaren". Ljudje pravijo: en dom smo že zgradili, pa ste nam ga požgali in v njem naše sinove poklali. Zato homo sedaj še raje malo počakali, in pa drugih reči nam je bolj treba kot "zadrugnega doma".

OF NA PRIMORSKEM

Ker je OF hotela biti organizacija vseh Slovencev, se ni omejala samo na Slovenijo, ki je pred vojno pripadala Jugoslaviji, ampak so se njene mreže razpredle tudi na Koroško in Primorsko.

Na Tržaškem, z'asti v mestih Trstu in Tržiču so bili že prej komunisti dobro organizirani, tako da niso nikdar čutili potrebe, da si nadenejo narodno krinko, ki naj bi privabilo kratkovidne ljudi. Komunizem je v obeh mestih že izpred prve svetovne vojne imel slovensko-italijanski značaj in zato današnji SIAU in UAIS niso nič novega. Le potrjujejo da je Slovenec-komunistu dražji komunist-Lah, kot pa Slovenec nekomunist.

Čudna je komunistična modrost prav zares. Tržaški slovenski komunisti se bratijo z laškimi rdečkarji in niso zato osumljeni narodnega izdajstva. Če se pa slovenski katoličani obračamo v Rim na skupnega poglavarja Katoliške Cerkve, nas komunisti že blatijo kot "italijanske hlapec", "fašistične podrepnike" in ne šem kaj še vse.

Krivičen je očitek, katerega meče Zapadna Evropa na vse Slovane, češ da smo komunisti, ker je "komunistični papež Stalin" v slovanski Rusiji. Prav tako je samo podlost zmožna očitati "bratenje z Italijani", če se katoličan pelje po laški železnici v samostojno državo Vatikan, kjer imamo najvišjega verskega predstojnika. Kdor nima čisto plesnjevih možganov, pač sprevidi hinavsko krinko, katero si nadeva komunizem zato, da bi preslepil svobodoljubne preproste Slovence.

Skrbno pa se varje komunizem, da bi si pogledal v svoj lastni obraz. Verjetno da ga je sram svoje lastne podobe in zato si vedno nadeva kakršnekoli krinke, ki mu prav pridejo. Zato se poslužuje laži, obrekovanja, potvarjanja in lažne propagande na vse strani.

Pri nas doma smo imeli velikega rdečega petelina. Imel je to lastnost, da je skupno z vsako kokošjo, ki je znesla jajce kokodakal, kot da je on znesel jajce in ne kokoš. Imel je močnejši glas kot kokoš in pri sosedu so slišali le njega, pohlevne kokoši pa ne.

Tudi komunisti so taki petelini. Vse žrtve, ki so dale svoje življenje pod italijanskim fašističnim terorjem, je njihova propaganda proglasila za predhodnike OF. Bazoviški mučeniki so bili njih borci. Slovenci po ječah in koncentraciji po Italiji, ki so trpeli zato, ker so bili zavedni antifašisti, so bili po njihovo seveda komunisti. Drugačnih antifašistov komunisti sploh nočejo priznati. In vendar se preje niso komunisti upali javno povedati, da je komunistični voditelj Tomažič, obsojen na v smrt v tržaškem procesu 1941, izjavil: "Jaz se ne borim za Jugoslavijo, ne za Slovenijo, ampak za komunistično idejo."

Težje kot na Tržaškem, kjer je imel komunizem že staro trdnjavo, je bilo za komuniste, ki naj bi organizirali

OF NA GORIŠKEM IN NOTRANJSKEM

Tu se je komunistom zdelo potrebno, da začno boj za zmago in oblast komunizma pod zastavo narodnega osvobođenja.

Organiziranje se je pričelo spomladi leta 1942. V Gorici so uredili tajno centralo odkoder so širili OF po deželi. Za Tržaško so imeli podobne centrale v Trstu in v Tržiču. Vsa navodila za delovanje in organiziranje pa so prihajala iz Ljubljane, odkoder so ljubljanski železničarji spravljali do Postojne vse potrebno za uspešno organizacijo OF. Italijanske vojaške kontrole na

Ljubljanskem bloku in na stari meji na Rakeku, ki so prevrnile vse kovčege potnikom, niso nikdar stikale po lokomotivah, kjer se je vozilo celo orožje.

Prva skrb OF je bila pridobiti zase javno mnenje. Zato je bilo treba oblatiti in osovražiti vse tiste ljudi, ki jih je ljudstvo dosedaj poznalo kot svoje poštene in modre vodnike. Časopisi, ljubljanski dnevnik, Slovenec in Jutro, ki so po priključitvi Ljubljanske pokrajine k Italiji smeli prihajati na Primorsko, so bili tu od OF prepovedani kot škodljivo branje. OF je imela tako dobre zveze, da je le malokateri časopis iz Ljubljane prišel na Primorsko. Zdaj je vlak odpeljal preden je je bil časopis natiskan, zdaj se je zgubila vsa pošiljka, zdaj je kak italijanski poštni uradnik dal sežgati vse, kar je slovensko tiskanega prišlo na Primorsko. To so bili le izgovori. V resnici so vse to organizirali komunisti zato, da bi ljudje na Primorskem ne mogli zvedeti, kaj se godi v Ljubljanski pokrajini, kjer je tedaj revolucija že zdvijala in je OF že pokazala svoj pravi obraz.

Le ozek pas ob stari meji med Jugoslavijo in Italijo je bil obveščen, kaj se v Ljubljanski pokrajini godi. Toda celo tu so bili ljudje že tako navajeni, da so bolj verjeli vestem, ki so prišle iz Ljubljanske pokrajine preko Postojne, Trsta in Gorice, kot pa vestem, ki so jih zvedeli iz sosednje vasi, ki je spadala pod Ljubljansko pokrajino. Zato je bilo komunistom tem lažje slepariti ljudi.

Nič ni čudnega, če je vsakemu Primorcu, ki je moral toliko pretrpeti pod laškim fašističnim nasiljem, zadrželo srce, ko je zaslišal besede: Narodno osvobodilne, osvobodilna fronta. Zato si je OF zaradi svojega imena tako hitro osvojila ljudska srca na Primorskem. Kmalu so se priglasili prvi boreci in organizirali so se prvi partizanski oddelki na Nanosu. Dali so si ime "Četniki". Iz previdnosti komunistična stranka ni hotela dati novim borecem imena partizani, če bi morda le bil kdo, ki bi zvedel iz Ljubljanske pokrajine, da tam pomeni beseda partizan nekaj slabega in da se za njo skriva komunist. OF se je hotela na zunaj kazati nadstrankarsko, nepolitično, z enimsamim vzvišenim ciljem: "boriti se za svobodo slovenskega naroda". Ali je možno bolj umazano mešetarjenje s čustvi trpečega ljudstva, ki hrepeni po svobodi.

JUNAŠKI PRIMORSKI BORCI

V tistih dneh smo prvič slišali ime **Janko Premrl - Vojko**. Šel je k partizanom, ker se je čutil kot zaveden Slovenec dolžnega, da se bori proti laškemu nasilju. Ker je bil zlat fant, velik idealist in dober organizator, si je pridobil med boreci silen ugled. Prav zaradi tega pa je tudi njegova smrt tako skrivnostna. Svoje življenje je zgubil, ne v borbi, kot se za junaka spodobi, ampak je bil ubit po premeteni zvijači samo zaradi tega, ker se je z lel komunistom nevaren. Bali so se, da bi pod njegovim vodstvom ostala borba za osvoboditev Primorske res samo samo borba za osvobođenje in ne za zmago komunistične stranke, kot so si jo zamislili oni.

Vem, da se še danes vsi Primorci z ponosom spominjajo na Vojka, doma in tu v Argentini. Vojku časten spomin in obžalovanje, da je moral zgubiti svoje mlado življenje po krivdi tistih, ki so Slovence tako kruto osleparili za njihovo svobodo.

Druga taka žrtec je bil **Joško Šift** iz Gorice. Tudi on je z navdušenjem pristopil k partizanom. Toda nedolgo potem ga je dala OF zavratno ubiti. Zopet zato, ker je osvobodilno borbo razumel res kot borbo za svobodo.

Toda ne samo zavedni narodnjaki, celo pravi komunisti starega kova so bili OF na poti. Eden takih je bil

Jože Srebrnič, doma iz Solkaa. Pred časom je bil državni poslanec v rimskem parlamentu. Gotovo je še marsikdo prepričan, da je utonil v Soči, kot so razglasili komunisti in pretakali za njim krokodilje solze. Celo za njegov spomenik so zbirali prostovoljne prispevke doma in tu v Argentini. Vse samo zato, da bi svet ne verjel, da so Srebrniča spravili iz sveta komunisti sami. Srebrnič je bil star komunist in je bil zato na poti mladim komunistom, ki jih je vzgojila revolucija po geslu:

Razpnite čez ves svet vešala,
naš bog so rop, požig, umor!

Kakor v Ljubljanski pokrajini tako se tudi na Primorskem ni nihče upal ničesar reči proti OF. Dokler niso spoznavali njenega pravega obraza ni prišlo to nikomur na mar, saj so bili vsi navdušeni za OF. Vsi so jo podpirali: kmetje, delavci in meščani. Kdor pozna te razmere in se spominja kako je Primorska sprejela OF, se nič ne čudi, da je danes tu v Argentini še toliko dobrih in poštenih Primorcev, ki so še vedno navdušeni za OF in za novo oblast v domovini. Toda, kdor misli s svojo glavo bo prej ali slej spregledal, kdor pa verjame vse kar mu trobijo rdečkarji, pa naj se le opeče, ker sicer ne bo hotel verjeti, da je ogenj vroč.

Prvi partizani na Primorskem so bili drugačni kot v Ljubljanski pokrajini. Tam so šli prvi v gozd razne provalice in delomrzneži. Na Primorskem pa so bili prvi borci idealisti, ker barabe so bile tedaj še vse oblečene v črne srajce, ki so jih šele pozneje zamenjali z rdečimi, ko je tako pokazala njihova korist. Zato je bilo na Primorskem veliko težje spoznati pravi obraz OF in ga je narod spoznal povečini šele, ko je že padel komunizmu v krepplje.

Le redki so pričeli sumiti, da morda le ni vse v redu. Neki župnik iz Vipavske doline, ki je podpiral OF od prvega dne, je začel sumiti tedaj, ko je slišal besedo "partizani", ki so jo zamenjali za prejšnji naziv "četniki". Tedaj so že vsi vedeli, da vodi četnike general Mihajlovič, za katerega pa je imela OF vedno le slabo besedo.

"Partizani", si je mislil župnik, je čisto tuje ime! Po naše bi se rekle strankar. In še kopica drugih besed, ki ne zvane po naše: Miting, teren, hajka, komisar, terencej itd.

Tako je umoval še marsikdo drugi, toda do 8. sept. 1943 ko je stopila po razpadu Italije OF na bojišče, ni nihče na Primorskem ničesar javno govoril ali storil proti Osvobodilni Fronti.

OF POKAŽE PRAVI OBRAZ

Poleti 1942, je prišel na Primorsko švicarski poslovenjeni Jud Aleš Baebler in imel pri tedaj že obstoječih partizanskih edinicah predavanja v čisto boljševiskem smislu. Baebler je tudi obsodil na smrt prvo žrtev OF na Goriškem, študenta **Darinka Černeta**, iz Vožerskega pri Gorici. Med mučenjem so ga partizani ubili kljub prošnjam obupane matere. Oče in brat Darinka Černeta pa sta prav tedaj sedela v laških fašističnih zaporih.

Zakaj je obsodil Baebler Černeta? Zakaj so ga partizani ubili? Če še danes v domovini in tu v Argentini vpijejo: "Smrt fašizmu, svoboda narodu". Bali so se ga, da ne bi nasvetoval fantom, naj ne hodijo v gozd k partizanom, ker mu je bilo jasno že tedaj, da je OF komunizem in nič drugega.

Italijanske fašistične oblasti so zčutile prav kmalu, da se nekaj organizira. Toda proti na novo nastajajoči OFarji niso ničesar ukrenili, kar bi zavrlo OF pri njenem organiziranju. Spravili so se nad ljudi, ki niso bili ničesar krivi. Požgali so vas Ustje v Vipavski dolini in nekaj vasi okoli Ilirske Bistrice. Nastopi po-

divjane tržaške fašistične legije San Giusto po Krasu, je bilo bolj divjanje laškega šovinizma kot pa preganjanje OF.

Fašisti so dobro vedeli od vsega začetka, da je OF komunistična. Saj so imeli priliko spoznati jo na Hrvaškem in v Ljubljanski pokrajini, ki so jo imeli tedaj zasedeno. Toda fašisti so čakali, da na novo organizirana OF zavede tudi Primorske Slovence v bratomorni boj in jih oslabi. Tedaj pa bi imeli pretvezo, da Slovence iztrebijo do kraja, kot si je zamislil Duče in drugi fašistični veljaki.

Saj je takratni tajnik fašistične stranke minister Vidussoni, (istrski poitalijančenece Vidušić) na vladni seji predlagal, da se enostavno pobije in preseli vse Slovence. Tako priča v svojem dnevniku tedanji laški zunanji minister grof Ciano, ki je bil na tisti seji navzoč.

Ko so se pričeli prvi partizanski napadi, se je nenadno pripeljal v Gorico sam Mussolini. Sklepal je skupaj vse vojaške poveljnike in veljake fašistične stranke in jim dal navodila za preganjanje, ne OF, ampak za preganjanje slovenskega naroda, ki se za OF navdušuje.

"Macellate e bruciate", je bilo njegovo kratko povelje, ki so ga fašistični podrepniki dobro razumeli in še bolje izvajali.

Izdelali so načrt, da je treba odpeljati iz Primorske v Italijo vse možke. To so tudi takoj začeli izvajati. Vse možke, tudi starejše nad 35 let in fantiče, nekatere mlajše od 16 let, so opeljali v Italijo. Na tisoče jih je bilo. Večinoma so jih odpeljali v Abruzze in Sardegno. Da bi se pa to odpeljavanje možkih zunaj v svetu ne slišalo tako grdo, so iz njih naredili "Bataglionne speciale". Oblekli so jih po vojaško, oborožili pa s krampi in lopatami. Ob slabi hrani so morali delati. Primorska je bila pomladi leta 1943 brez možke roke, da bi prišla za plug.

Ostali so le razni fašistični podrepniki in karabinjerske vlačuge, ljubice oficirjev in podoficirjev, ki so postali pozneje brez sramu tovariši in tovarišice, komisarji in komisarke.

Eden od takih je bil dr. Bassa, edini slovenski odpadnik iz Gorice, ki mu je uspelo do časti oficirja fašistične milice. Mož je bil prebrisan in v slutnji, da se fašizem bliža propadu je zamenjal pravočasno črno srajco za rdečo in se spet začel podpisovati po slovensko Baša. Pri partizanih, kamor je predsedal, je postal šef policije VOS, ki je bila predhodnica današnje OZNA. Kot poveljnik VOSa je organiziral umor mnogih zaveznih primorskih Slovencev, ki se niso hoteli slepo ukloniti komunističnim priganjačem.

Taka nesrečna žrtev, ki je marsikomu odprla oči, je bil **Ivo Bric**, kmet iz Dornberga, samouk in visoko izobražen narodni voditelj, znan širom Vipavske doline, ki so ga mnogi hodili spraševati za mnenje zaradi OF. On je vsakomur svetoval, da je še prezgodaj, da je bolj

Skupina Slovencev z Mons. Di Pasquo

pametno počakati, ker da bo kmalu prišel čas, ko bo zrel sad sam padel z drevesa. S'util je že naprej koliko nepotrebne gorja bo moral narod pretrpeti zaradi OF. Ubila sta ga dva osemnajstletna smrkoveca, ko je delal v svojem vinogradu.

OSMI SEPTEMBER

8. september je OF na Primorskem našel skoraj nepripravljen. Če bi se tedaj dvignil kdo drugi, bi ji čisto lahko iztrgal vajeti iz rok. Le velika zmeda med umikajočimi se Lahi, jim je pripomogla, da so zavladali za par dni.

Razburkali so vso deželo z blazno propagando, da je Italije in Nemčije konec, da je nastopila svoboda.

Vsa Primorska je vriskala tiste dni. Po vaseh so stavili mlaje, razobešali slovenske zastave, krasili hiše in se oblačili v narodne noše. OF je to narodno navdušenje hotela izrabiti sebi v prid. Povsod so prirejali praznike osvobojenja in povsod so od OF poslani govorniki proslavljali OF, ki da ima edino zaslugo, da sta Nemčija in Italija tako nenadno propadli.

Dr. Jože Vilfan je govoril tiste dni v Rihemberku: Lahov ni več, Nemec pa bo partizanska vojska pohrustala za zajtrk."

Ko je minil prvi dan svobode, so že pričele poslovati prve ustanove nove oblasti, ljudska sodišča. Na stotine ljudi je bilo v naglici obsojenih brez dokazov in postreljenih. OF se je mudilo, da se pravočasno iznebi neljubljenih ljudi, ker so že pričele krožiti vesti da prodirajo Nemci na Primorsko iz vseh strani. Med klicarji nove svobode in celo med vodniki pa so bili v rdečo preoblečeni razni črnosrajčniki, ki jih ni nihče klical na odgovor za vse gorje, ki so ga prizadeli Primorcem v službi laških fašistov.

Po nekaj dneh svobode je par nemških bataljonov zasedlo Primorsko. Partizanski voditelji, govorniki in sodniki so jo pravočasno odkurili v Trnovski gozd. Nič hudega sluteči narod pa, ki je verjel, da je svoboda res zasijala, je postal sredi rajanja žrtev nemške vojske. Strojnice, ki so sejale smrt sredi zbranih množic, so preglasile zvoke harmonike. Granate so preglušile vriske veselečega se ljudstva.

Požgane vasi, tisoči mrtvih in odpeljanih v ujetništvo, uničena premoženja, razdejjane družine, to je bila kruta resnica za prevarano ljudstvo, ki je verjelo OF in njeni propagandi. Zaman so se ozirali ljudje, kje so partizani, ki so se še včeraj tako junačili, da bi jih danes štčtili pred nemškim divjanjem.

Če bi komunistična OF slovenski narod ljubila, bi mu ne prikriivala, da ni še vseh sovražnikov konec; da bodo namesto Italijanov prišli Nemci in da še ni čas, da bi pokazali, za koga jim gori srce. Saj so prav lahko uganli, da Nemčije še ni konec iz tega, koliko nemških čet se je valilo preko Slovenije v Italijo.

Grozno prizadeto in razočarano primorsko ljudstvo je po Osmem sept. spregledalo. Toda gorje mu, kdor je upal glasno povedati, da v OF nima več zupanja. OF ga je pospravila brž, ko se ji je ponudila prilika.

Ko se je nemški vojski zdelo, da je očistila Primorsko partizanov, se je vrnila nazaj v Trst, Gorico in Udine. Nemške posadke so ostale le v Ajdovščini, Tolminu, Idriji in ob železnici Ljubljana—Trst. Kras, Banjška planota, Brda in drugi bolj odmaknjeni predeli pa so ostala brez gospodarja. Partizani so mu rekli Osvobojeno ozemlje, Nemci pa Bandengebiet.

To je bilo res ozemlje osvobojeno vsega. Hiše razdejane, živina pokradena, živež odpeljan. Vsi so bili tam enaki, toda žal enaki v revščini. Zdaj so prideli skozi kraj Nemci, kradli in požigali in zmerjali ljudi,

da so komunisti in da jih je treba pobiti. Komaj so odšli Nemci so se že priplazili partizani in zmerjali preplašeno ljudstvo, da so izdajalci in sodelavci z okupatorjem, ker prodajajo Nemcem mleko jajca in vino.

Ubogi ljudje si niso vedeli kako pomagati. Koliko strahu so morali vžiti od obojih. Uboge ženske same doma, ker se večinoma možki niso vrnili iz Italije, ali pa so jih mobilizirali partizani ali odpeljali Nemci, so trepetale brez varstva v večnem strahu. Podnevi pred Nemci ponoči pa pred partizani. Čudni osvoboditelji res, da narod trepeče pred njimi?

Sam in tja je kdo sprožil misel na samoobrambo, toda kako jo organizirati, ko ni bilo možkih in gorje če bi zvedeli partizani za tako misel. Smrt bi bila neizbežna. Ponoči bi prišli in ga odpeljali. Nikdar več ne bi videl ne doma ne svojih domačih.

Po osmem septembru so prav tako kot v Ljubljanski pokrajini tudi na Primorskem prišle na krnilo OF večinoma propalice in različni častiblepneži. Pošteni rodoljubi so spregledali in se odtegnili sodelovanju, nekatere pa so kot nezanesljive partizani pobili. Pobijanje je postala tako vsakdanja reč, da se ni več nihče razburjal, če je koga zmanjkalo, ač če so na samotnem kraju odkrili truplo koga, ki so ga komunisti odpeljali par dni poprej.

Nekatere komunistične edinice so bile tako podivjane, da se jih celo razni komunistični komisarji niso upali iti nadzorovat. Še danes se spominjajo ljudje iz okolice Gorice dogodbice, kako so trije partizani spremljali nekega komisarja in se med potjo na tihem domeniili, da ga bodo ubili, ker je bil lepo oblečen. Eden si je izgovoril njegove čevlje, drugi obleko, tretji pa prstan in zlate zobe. Za denar, ki ga je imel v denarnici so se domenili, da ga bodo razdelili na tri enake dele. Komisar pa je imel dobra ušesa in je pravočasno ušel nevarnemu spremstvu. Navdušenje za partizanstvo ga je minilo. Pobegni! je od njih. Tak način borbe za enakost in svobodo se mu je zdel le pregrd.

Strahu v katerem je živel po osmem septembru Primorska, pa se je pridružila tudi beda. Primorska že od nekdanj ni pridelala dovolj živeža zase. Vedno je bilo treba prodati vino ali kaj drugega in kupiti kruha.

V krajih, kjer so bile nemške vojaške posadke, so Nemci dajali živež, v druge kraje pa ne. Ljudje so morali hoditi v Furlanijo po moko in polento. Dostikrat so jim pobrale nemške ali partizanske patrole, kar so nakupili, da so se prazni vrnili domov k lačni družini. Toda kje jemati vedno in vedno denar. Prodajati vino so jim partizani prepovedali, češ da s tem podpirajo Nemčijo. Zasluzka ni bilo nobenega ne na cesti ne na zgradbah. Kjer so imeli gozd, da bi prodali les ali drva, si niso upali iti ponje. Takoj bi jih partizani obsodili, da hodijo v gozd špionirat, da bodo potem naznanili Nemcem, kje so partizani. Ko so se pa vrnili iz gozda in zo jih na cesti ustavili Nemci, so jih spet Nemci dolžili, da so peljali v gozd partizanom živež in srečo so imeli, če jih niso odvedli v internacijo.

Kako drugače je izgledal osvobodilni boj za tistega, ki ga je doživel doma v strahu in trpljenju, kot pa za tistega, ki je v Argentini modro presojal, kdo je imel prav in kdo ne, kdo je bil junak in kdo izdajalec.

Na Primorskem so res pohiteli v gozdove najboljši možje in fantje, ki so na ta trenutek že 10 let čakali. Njihov boj je šel za svobodo in proti laškemu fašizmu ter nemškemu nacizmu. Če bi oni obdržali vodstvo gibanja, bi primorsko partizanstvo ostalo s častjo zapisano v zgodovini. Žal so se prepozno zavedeli svoje preware. Danes bridko obžalujejo, da niso pravi čas prisluhnili modrim svarilom. Sedaj je prepozno, ker jih komunizem že ima v kleščah.

Čas je pa že tudi, da se streznejo primorski domo-

La fuga de las fauces de la muerte

EL CAMPAMENTO DE VETRINJE

Hace ocho siglos que pasó por ese rincón de la tierra eslovena San Bernardo, el gran reformador del mundo contemporáneo y fundador de los monjes Cistercienses. Allí levantó él mismo el primitivo convento. Andando el tiempo surgió allí una abadía grandiosa que hoy todavía testimonia los grandes méritos que tienen los monjes para la civilización cristiana.

Un sol hermoso brilla sobre la campiña, vestida de gala, pues es domingo y primavera. Allí hacia el sur aspiran nuestras miradas, pues allí atrás lloran nuestras casas abandonadas y llaman a sus hijos para que regresen. Pero la cordillera de las Karavankas, aunque revestida de blancura intachable y resplandeciente en el sol, se nos antoja amenazadora mandíbula de alguna peligrosa bestia. Al norte cierra el horizonte la cadena de los Alpes Taurios, mas helados todavía que sus glaciares, pues allí atrás aguarda la fría mirada de gente ajena, desconocida, quizás enemiga. Entre esas dos cordilleras hay como una alfombra multicolor, bordada con pueblos y pueblitos, lomas, cerros y valles, iglesias, castillos y residencias solitarias, rodeadas de frutales floridos, entrelazados por los caminos, ríos y arroyos, separados por los bosques y alturas.

He aquí un pedazo del paraíso esloveno — perdido . . . Hace siglos resonaba por doquier la palabra y la canción eslovenas; hoy día solo vegeta el genio esloveno retirado en los pueblos apartados. Los esfuerzos germanizadores reforzados por la presión de las autoridades, expulsaban a los eslovenos cada vez más de esa región que ha sido la cuna de la independencia eslovena en el siglo VIII. Quisiera uno poder olvidarse de la tragedia que vivimos al contemplar este grandioso panorama, pero los conos de las carpas, tendidas por doquier ofrecen un cuadro que desentona dolorosamente y nos parte el corazón.

En ese tolderío hormigueaba la gente, casi todos jóvenes eslovenos con el uniforme de "Domobran" (defensores patrios). Las miradas de todos inquirían aclaración a la voz que corría por el campamento. ¿Será cierto o mentira? ¿Partiremos o no?

¿Adónde nos llevarán? ¿Será para engañarnos?

¡No hemos de dudar! ¡Los ingleses son caballeros!

Poca fe les tengo. Son capaces de entregarnos a Tito. Son comerciantes. Nuestra sangre nada les importa . . .

¡Por favor! No hables así. Los ingleses son previosores. Además son nuestros aliados y amigos sinceros. No hemos de poner en duda las disposiciones de sus autoridades . . .

De esta manera discutían los desarmados jóvenes eslovenos la orden que les mandaba "prepararse para la partida hacia el sur." Doscientos camiones les llevarían a algún lugar, donde debería procederse a la reorganización de las legiones nacionales y prepararse para la

liberación de la patria que subyugó el comunismo de Tito.

Doscientos camiones esperan listos. Llenos de esperanza los muchachos no repararon en las frías miradas de los soldados ingleses que montaban guardia en derredor de los vehículos. Cada uno cargó ochenta.

Uno tras otro se movieron los camiones. Aunque se insinuaba en todos un pensamiento negro, nadie quiso admitirlo. Para ahogar la angustia escondida coincidieron todos en entonar su himno:

Padre, madre, nuestros hermanos . . .

Nuestra querida patria . . .

LA REPATRIACION CRIMINAL.

La larga hilera dobló hasta noreste. Una larga nube de polvo marcaba el camino. Con marcha acelerada iban siempre en la dirección este. Allí apareció el río Drava . . .

¿Pero? ¿Adónde? ¿Ese no es el camino a Italia!

Nos llevarán a Graz, opinó uno.

Tengo miedo de algo peor, se atrevió a expresar otro, el temor de muchos.

Con todo, la caravana siguió la marcha hasta cerca del pueblo Velikovec (Voelkermarkt). Las palabras de los optimistas, inaccesibles para la duda acerca de la honestidad de los ingleses y las contestaciones serias de los oficiales que dirigían la caravana lograron calmar los muchachos que sin resistencia continuaron el viaje luego de un corto descanso.

Un sol brillante, un cielo de azul impecable, campos exuberantes de verdor y flor, todo parecía como un pensamiento limpio de un corazón inocente.

Otro pueblo. ¡Estamos en Pliberk!

Al parar los camiones, se cruzaron las miradas de los indefensos jóvenes eslovenos con las sombrías figuras de los soldados ingleses. Bajaron queriendo salir para visitar el pueblo, para tomar algún refresco.

Los soldados les cerraron el paso. ¡Un momento!

¿Qué será eso? ¿Una perfidia?

Les hicieron pasar a un patio cerrado.

Se levantaba la duda, pero. ¡No! ¡No es posible!

Los ingleses son nuestros aliados. Ellos nos aceptaron bajo su protección . . . Así trataban los confiados jóvenes desvirtuar la sospecha que se les imponía.

Nos pusieron en filas. Con cada 80 formaron un grupo. Luego ordenaron la marcha. Inseguros, pero sin prevalecer la sospecha seguimos . . . ¡Ojalá tuviese en ese momento alguien la ocurrencia de rebelarse! . . . Pero la disciplina militar, adquirida en duras luchas anticomunistas, donde aprendimos como se triunfa con obediencia ciega, nos tenía a todos atados. Los mayores, nuestros oficiales que iban junto con nosotros, han de saber de que vamos por un camino seguro . . . Así seguimos la marcha, cargados con nuestras mochilas, pero sin ningún elemento de defensa o ataque. Nos acompañaban las miradas de gente que se aglomeró a la vera de nuestro camino.

Me parecía el regreso vergonzoso de una batalla perdida. Será la última y la gran prueba. ¿Cómo ha de terminar?

Allí está la estación. Allí vamos. Nos hacen entrar. Una larga fila de vagones detenidos.

¿Adónde vamos a parar?

Pronto tuvimos la contestación suficientemente clara . . . De golpe nos encontramos rodeados de soldados. Sus gorras con la estrella roja nos hicieron helar la sangre . . . Sus frías miradas, llenas de odio nos revelaron lo horrible de nuestra situación.

ljubi tu v Argentini. Čas je že, da spregledajo podle in lažnjive komunistične načrte in intrige. Kdor tega ni zmožen, naj gre domov, da se bo sam prepričal. Kdor je uverjen, da so narod doma res osvobodili in da je tam sedaj lepo, in da samo "sovražniki svobodne Jugoslavije ter narodni izdajalci" trdijo, da je slabo, je pač malovreden, če tukaj Tita hvali, mesto da bi šel domov, kjer ga tako zelo potrebujejo v obnovi porušene domovine. Ali naj molči, ker ne ve kaj govori; ali pa naj kar hitro poleti domov! Tako je dolžan storiti mož! Kdor dela drugače, je šlepa!

Nace Hladnik

¡Vamos, traidores! ¡Adelante criminales! era el saludo de ellos.

A pesar de estar agotado y cansado, desarmado y con hambre hubiera intentado la fuga; pero en vista de que los demás seguían resignados, seguí el ejemplo de ellos. Tan grande ha sido en nosotros la confianza en la Providencia de Dios que suponía, también en ese momento, alguna posibilidad de salir bien del apuro. Así nos cargaron como hacienda . . . En fin . . . ¡Para que tal desconfianza! El optimismo renacía de nuevo. Total no hemos cometido ningún crimen. Seguramente ya los rojos no serán tan furiosos ahora, teniéndonos derrotados. Al fin y al cabo, como hermanos. Nos juzgarán, castigarán con algún mes de prisión y luego volveremos a nuestras casas . . . ¡Sí! En realidad, de que he de tener miedo . . . Al cabo, también los comunistas han de tener un corazón humano. Todos no serán bestias, o por lo menos, no los que llevan la responsabilidad de mandar.

En lugar de rebelarnos nos pusimos a rezar. Por el santo nombre de Dios y por la santa religión y por la Santísima María hemos emprendido la guerra. Inmensa fué en este momento mi confianza en Dios y en María Santísima.

¡Pero que doloroso! ¡Tantas veces hemos triunfado sobre esos canallas rojos. Jamás nos han derrotado y ahora nos tienen como conejos . . . Las puertas del vagón se cerraron. Solo a través de unas rendijas entraba mediana luz, la suficiente para poder empezar nuestros nuevos guardianes, su pillaje.

De golpe oí a mi vecino: ¿dónde está mi reloj?

¡Cállate imbécil! ¿Para qué te sirve? le contesté bruscamente una voz. La bayoneta en la garganta acalló al protestón. Una veintena de soldados armados nos quitó hasta los cortaplumas y todo objeto que pudiera servir como instrumento de defensa o para la fuga. Luego salieron cerrando la puerta y poniéndole plomo.

Ese plomo, aunque nos fastidiaba mucho, nos infundió por otro lado una nueva confianza. El hombre siempre halla algo en que apoyar su esperanza . . . Nos han emplomado para llevar el transporte a través de Yugoslavia a Italia, ya que los ferrocarriles entre Austria e Italia no han sido reparados todavía . . . ¡Nada de cobardía! ¡Todavía vamos a tener el fusil, para terminar la cuenta inconclusa! . . . Así nos aferrábamos estúpidamente al último rayito de esperanza.

KAKO LJUDI OBEREJO. Kako ljudi za železnim zastorom ropajo, v imenu države, naj služi za zgled sledeče: Kmetu plača državna zadruga vino po 5 jugolir za stopinjo alkohola. Tržaški gostilničar plačuje stopinjo po 7,5 italijanski hlir (100 jugolir je 40 ital.). Ako dobi kmet za hektó 5.000 jugolir, mora prodati pet hektov, da ma znese 10.000 ital. lir. Za to se da kupiti samo par dobrih čevljev v Trstu. Če bi smel svobodno peljati vino v Trst, bi za en hektó izkupil 7.500 italijanskih lir in bi že s poldrugim hektom kupil par čevljev. Mleko plačujejo v krajih, ki so pod Jugoslavijo, po 38 jugolir, v Trstu ga prodajajo po 80 ital. lir za liter. Država, ki je v Jugoslaviji vse, tako dela profit na račun kmetove revščine.

TEMENCA na Dolenjskem se tudi neće navdušiti za "zadružni dom". Vsega pa je kriva Pribilova teta, ki je tako hudožna, da daje celo streho prežnanim nunam. Sedaj so jo zatožili za špekulantko, češ da ni pravično napovedala, koliko pšenice je pridelala. Ljudska pravica 27. jan. pravi, da jo bojo že ugnali.

Pogled na cerkev v Markoveih kjer so pastirovali č. g. Karel Fücko. Farniki iz čepincev in Markovec so poskubeli za mašo za rajnega župnika in se kljub dežju obilno vdeležili svete maše 11. aprila.

BLAD. Pravijo, da je grajska streha popustila in se lahko zgodilo, da bo staroslavni grad utrpel veliko škodo.

DOBERDOB. 15. febr. je hotel prekoračiti mejo med Mirnikom in Rupo Karel Ferfolja, star 25 let, da se vrne k domači družini. Jugoslovanska straža ga je ustrelila. 5. febr. je jugoslov. straža ubila pri Opatjem selu starejšega moža.

CERKNO. Gospodu kaplanu je oblast odrekla "obrotno dovoljenje".

MEDANA. Tovarišica učiteljica je snela križ in ga vrgla v ogenj. Otroci so seveda to doma povedali, nakar so matere šle protestirati. Učiteljica je svoj korak opravičila s tem, da kakor ni v cerkvi prostora za Tita, ga ni v šali za Kristusa.

BILJE. V Biljah in Renčah sta bili cerkvi spremenjeni v magacine in je bilo župniku v Mirnu prepovedano maševati v teh dveh cerkvah.

Antes de la salida del tren se abre otra vez la puerta y dos individuos con la estrella roja entran . . . Hervía mi pecho; se me crispaban los dedos para lanzarse sobre los criminales que han llevado a nuestra patria a un abismo de tan terrible desgracia . . . Pero me sentía como clavado . . . Como Cristo en la cruz, así reflexioné y me acordé de la palabra del Redentor: Padre perdónales, porque no saben lo que hacen . . . ¡Pero ellos saben, y bien lo saben! . . . En ese momento, más quenunca, comprendí el sentido del ejemplo de Jesucristo en la cruz y terminó mi meditación con la conclusión: la mayoría son ciegos y realmente no comprenden el horrible papel que desempeñan.

El tren paró. Cruzamos ya la frontera austro-yugoslava y llegamos a Dravograd. Con gran ruido se abrían las puertas. Triste era el saludo de las estrellas vespertinas desde el firmamento, que se arquea sobre las sierras de Koziak.

Armados con lámparas entraron andrajosos soldados con la estrella roja, clavando sus miradas en nuestros uniformes y mochilas.

"Camarada, nosotros dos cambiaremos el uniforme", ordenó uno.

El muchacho aludido no se movió.

¿No me oyes? ¡Vengan tus zapatos, saco y pantalón! ¿No me entiendes? ¿No eres esloveno?

¡Lo soy! ¡Y más que tú! Pero no te daré el uniforme, porque es mío. ¡No lo robé como tú!

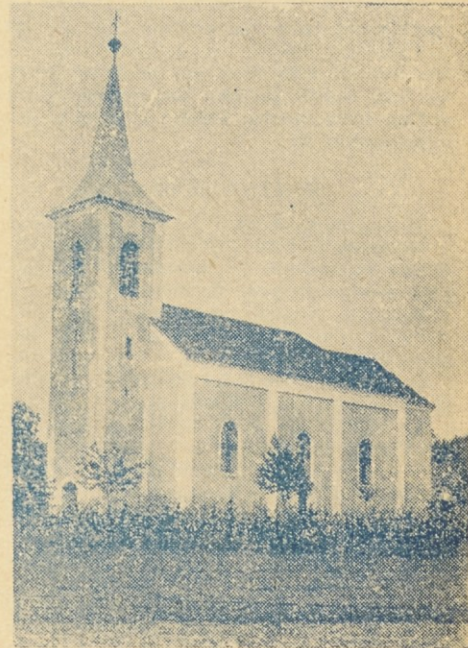
Siguió una discusión que terminó con el despojo de los "camaradas" al joven que contra las bayonetas no tenía más que puños. Un golpe con la culata lo convenció de que ya no tenía ningún derecho más. Con esa especie de argumentos nos quitaban las mejores prendas, relojes, anillos y cualquier cosa de valor.

El aire en el vagón se hizo insoportable. Más de uno se sentía desmayar. Uno pedía: "Señor, me deja Usted ir al baño".

Yo no soy burgués. No soy "Usted" . . . ¡Eso ha pasado! Pero pasó también eso de ir al baño, para escaparse . . . ¡Perro! Ahora vas a ver, lo que quiere decir sufrir . . . Ahora es nuestro momento de venganza . . . Gracias a Tito triunfamos nosotros, comprendas! Ahora verás como pagamos y premiamos nosotros.

Sin piedad, sin tomar para nada en cuenta las necesidades más elementales, cerraron otra vez la puerta.

El tren siguió hasta Slovenji Gradec.

TREBNJE. G. kaplan se je hudo zamerial. Prav blizu cerkve židajo namreč "zadržni dom". Ker je v nedeljo g. kaplan stopil tja okoli in pozval otroke, ki so mesto k maši šli tja zijala prodajati, je razglašen za "sovražnika ljudstva" v ljublj. časopisu.

TRGOVINA MED GORICO IN OKOLICO. Znano je, kako je Gorica neneravno odrezana od vasi, s katerimi je živela stoletja skupaj. Trpele so radi tega vasi, pa Gorica ravno tako. Sedaj je vsaj deloma trgovanje med okolico in mestom spet urejeno. Okolica bo mogla spet prodajati v mesto. Toda ne kak posameznik, ampak samo zadruga oziroma država. Podlaga trgovanju je lira. Določeno je tudi, katere stvari so dovoljene, da se izvažajo in katere uvažajo. Za Gorico je to velikega pomena. Tudi za okolico, vendar niso kmetje zadovoljni, ker bi sami več zaslužili, če bi izvažali na goriški trg naravnost, kot pa sedaj, ko morejo prodati le po posredovalcu zadrugi, ki jih odere na korist države.

POGINE NAJ PES, tako je naslov romana, ki ga je slođnjak spisal na 1200 straneh o Francu Levstiku, slavnem slovenskem jezikoslovcu in pisatelju. Isti pisatelj, ki je samovoljno potvarjal in spušal verze v Prešernu, je tudi iz Levstika napravil "predhodnika OF". Tega seveda ni povedal o njem, da je nosil rožni venec vedno s seboj in da ga je tudi pogosto molil.

POLONCA JUVANOVA je v Ljubljani praznovala 45 letnico delovanja na slovenskem odru.

KAJ LJUDJE ČITAJO. Ljubljanske knjigarne so dognale, da ljudje povprašujejo le po starih knjigah slovenske predvojne literature, nove pa odklanjajo. Sedaj so že vsi siti novotarije v rdeči barvi.

80 LETNICO USTANOVITVE Jugoslovske Akademije umetnosti in znanosti so praznovali v Zagrebu. Časopisje je skrbno zamolčalo, da je glavni ustanovnik bil katoliški škof Strossmayer.

BOROVNICA-PRESERJE. Bombe so stari most tako razrahljale, da je bilo nesmiselno misliti na njegovo obnovo. 21. dec. je bila izročena prometu nova 11 km dolga proga, katera prekriza dolino brez mostu. Doslej je postavljen šele enojen tir.

SMRTNA ŽETEV

V Zagorju ob Savi je 17. jan. zaspal v Gospodu dekan **FRANC MARKEŠ.** Doma iz Jesenic je kaplanoval v Gorjah, šentjurju pod Kumom in nato bil v Zagorju. Nemški naval ga je pregnal. Njegovo delo med rudarji je bilo neprecegljivo.

KIPAR NIKOLAJ PIRNAT, iz Idrije je umrl 10. jan. v Ljubljani.

V **STIČNI** je umrl redovni brat **KONRAD KLEMEN.**

V **ŠENT VIDU PRI STIČNI** je umrla **NEŽA KREMŽAR,** stara 80 let. Njen sin, pri katerem je največ časa živela, je župnik v senjski škofiji.

V **DOBERNICU** je umrl posetsnik Jernej Slak.

V **ILIRSKI BISTRICI** so pokopali **ANTONA ŽNIDERŠIČA,** znanega slovitnega slovenskega čebelarja in avtorja žnidaršičevega panja.

MATI NADŠKOFA STEPINCA, Barbara Stepinac je umrla v Krašiču. Nemci so ji ubili enega sina, Italijani so ji požgali dom, komunisti pa obsodili sina nadškofa, katerega je smela obsikavati le enkrat na mesec v Lepoglavu, kjer je zaprt.

P. JOZAFAT AMBROŽIČ, frančiškan, ki pastiruje Slovincem v Kairu v Egiptu, doma iz Gorij, je bil povišan na čast prvega kanonika (kornega škofa).

KOLEDAR. Ljudska Pravica, ljubljanski dnevnik, je izdala koledar, v katerem ni nibenega svetnika in tudi Velikonoči v njem ne najdete. Zapisano pa je, kdaj je Stalin postal giralissimus, kdaj j bil rojn Kidrič, zdanov . . .

ŽREČE PRI KONJICAH. 13. dec. je Gospod odpoklical župnika **JOZEFA BIZJAK.** Rojen je bil 1897 pri sv. Marjeti niže Ptujca. Bil je velik Slovenec in v prejšnji vojni dvakrat obsojen na smrt, a vedno rešen. Tudi ta vojna ga je hudo zadela. Iz izgnanstva na Hrvaškem se je spet vrnil na faro. Zadnje čase, je bil deležen še poslednjih bridkosti, ker so ga komunisti neprestano napadali v časopisih.

DELAVSTVO je dobilo poziv, da naj kaj stori za zgradbo "zadružnih domov", kateri so zamišljeni kot centrala komunistične vzgoje in oblasti v vsaki vasi. To so priprave za socializacijo kmetov. Delavci tovarne za izdelavo orodja so sklenili, da bodo naredili 150 krampov in lopat s katerimi se bodo gradili zadružni domovi.

KONJICE. Danes je pri nas nevarno imeti prijateljstvo z župnikom. Advokat **Jože Humar** je gospoda dekana Tovornika spoštljivo pozdravljaj in včasih tudi o njem kaj pohvalnega povečal. Pa se mu je slabo obneslo in sedaj spoznava da je duhovsko prijateljstvo nevarna stvar. Našli so proti temu advokatu gradivo za napad in sedaj je mož že na črni listi.

600 LETNICA 25. jan. 1348 je slovenska zemlja doživela najstrašnejši potres, kar jih pomeni zgodovina. Tisti dan se je na Koroškem odtrgal ogromen plaz od gore Dobrač in zasul 17 vasi, 9 cerkvá in 3 gradove. Reka Zilja se je zajezila. Mesto Beljak je bilo popolnoma porušeno. Pravijo, da je bilo tedaj 40.000 ljudi mrtvih. Letos se je vsa dežela na Koroškem spomnila tega grozotnega dogodka.

LOG PRI TRENTI. V ječo je **OZNA** odpeljala gostilničarja Joška Zorca. Uradno poročilo pravi, da se je v ječi sam obesil, ljudje pa tega ne verjamejo, ker je za mnoge že znano, da so se morali "obesiti".

BRDA. Velika nevolja vlada radi razočaranja ker ljudem niso razdelili graščinske zemlje, kot je bilo prej obljubljeno. Mesto 40% pridelka, bo dninar odslej dobil le dnino. Ljudi tolažijo s tem, da pravijo, da je sedaj zemlja "ljudska". Tisti, ki jo delajo kar nočejo tega tako razumeti, kot jim dopovedujejo in menijo, da bi morala biti zemlja — njihova.

ANHOVO. Delavci so lačni. Za delanje cementa prazen želodec ne služi, za-

V LUJAN 9. MAJA

Imeli bomo posebni vlak. Poskrbite za vozne listke, ker je število omejeno in moramo zaključiti 3 dni preje.

V **LUJAN** ponese mo Mariji slovensko trobojnico. Prosimo rojake, da prispevate za strošek.

Romali bomo z obema zastavama. Pazite na točnost.

SHOD V LOURDESU

se bo vršil 30. maja z začetkom ob 15.30 uri v votlini.

Ne pozabite na pesmarice.

to so se domislili, da bi bilo treba v stavko. Rdeče oblasti so razglasile, da to ni v skladu z "ljudsko voljo" in so poslale straže in špijone, da se stavka prepreči. Kdor bi začel šuntati k stavki bo kot "puntar" kmalu spoznal, kakšna je "ljudska volja".

TUDI V IDRJI so delavcem že dopovedali, da je za blagor "ljudstva" treba nekaj več potrpeti, kot so bili doslej vajeni. Komunisti stavke odpravljajo le tam, kjer se hočejo polastiti oblasti; kjer so na komandi jih pa zaduše v krvi in ječah.

FRATELANZA. Komuizem rad označja vesoljno bratstvo in ga tudi pridno izvaja, kadar mu kaže. Tudi na komunistični kongres v Milanu so s tem geslom pohiteli zastopniki komunistov iz Gorice, Trsta in Jugoslavije. Noben slovenski komunistični list se ni spomnil, da bi mogel kdo to smatrati za narodno izdajstvo, če pa katoličani beremo in v življenju uveljavljamo okrožnice rianskega papeža, poglavrja vesoljne Cerkve, besne komunisti, češ da je to narodno izdajstvo. Posebno lepo se je pokazal titovski narodni duh s poslednjo ponudbo Trsta za Gorico. Sforza je z gnjevom zavrnil tako ponudbo, češ da sta obe mesti italijanski Tito pa, katerega slave nekateri za edinega branilca slovenskih narodnih pravic, ni čutil sramu, da je predlagal tako izdajalsko kupčijo, s katero je dal svetu povod, da trdi, da Trst ni naš, ker bi ga sicer gotovo ne ponudil Tito v zameno za Gorico. Kdo bo še dvomil torej, da smo Slovenci Trst zgubili po krivdi komunistov?

ROVTE NAD LOGATCEM. Župnik Ciril Jeglič je v zaporu kot več drugih duhovnikov, kateri so sedrznili vstrajati na naročilu božjem: Boga je treba bolj poslušati nego ljudi. Sedaj imamo mašo ob 11 uri in b 4 uri popoldne vsako nedeljo in praznik. Mašo imajo gospod od Svetih Treh Kraljev. Trdi so Rovtarji, da je kaj. Nabili so jim strašne davke, toda ljudje jiti nočejo ali pa ne morejo plačati. Največkrat je to zadnje. V Zajelah je bilo tako, da je zato prišla oblast, da zarubi za davek. Oblast je pa naredila tako, da se je cela občina zgražala. Mesto da bi zarubila rdio, je odpeljala edino kravico, katera je dajala mleko otrokom.

VSA STAVBENA DELA
Dovodne in odvodne inštalacije
izvršuje

L U I S D A N E U
PERU 832 T. A. 34 - 3405

TRBOVLJE. Socijalna bolnica v Trbovljah je bila do 13. marca letos v rokah usmiljenih sester. Ta dan je oblast setram povedala, da "jih ni več treba". Tako so bile v "imenu ljudstva" izgnane in so se razšle na svoje domove, ker sedaj že nimajo več nobenih hiš, razen "Marijinega Doma" v Ljubljani, ki je najbrže poslednja postojanka, katero bodo tudi kmalu razlastili. Ko so sestre odhajale iz trboveljske bolnice, so bolniki planili v jok, toda — "ljudstvo" je odločilo, da so usmiljenke v bolnicah kvarne! Kdo je ljudstvo, tega bolnikov niso vprašali.

ŽIRI. Sedaj se tolažijo žiroveci z upanjem, da bodo dočakali že dolgo pričakovano železnico, ki jih bo zvezala z Ljubljano in Solkanom. Železnica bo tekla od Svete Lucije proti Idriji na žiri, Poljane, škofjo Loko in na Ljubljano.

SMRT V BEGUNSTVU. Na Trölskem je umrl župnik IVAN TIRINGER.

MEDANA. V Krminu v begunstvu je umrl 77 letni Henrik Perin. Pred komunisti se je umaknil in bo našel zadnji začasni dom v Krminu. Kljub težavi prehoda je le precej rojakov pohitelo na njegov pogreb.

PODGORA. Pri nas smo imeli "volitve" za "Mir" in "za vojno" . . . Ljudje so čudno gledali, kako in kaj. Za volilno propagando so se poslužili 10 letnih otrok, ker velikih ljudi je bilo sram tako smešno izpostavljati se za rdeče načrte.

SOLKAN. Narodna Zaščita je 7/2 odpeljala gostilničarja Mirkota Mozetič in Avgusta Ravnik ter sina in gospoda čadež. Vzrok je neznan. Najbrže gre zato, da jim odvzamejo obrtno dovoljenje.

STEVERJAN-KOJSKO. Kmetom so preje obljubljali grajsko zemljo in marsikatera mati je pošiljala v partizane sina v upanju, da bo s tem zaslužila zaželjeno zemljo. Gorje tistemu, kateri je upal opozoriti ljudi, da so ti obeti lažnjivi. Stari Andrej Mavrič iz Steverjana je l. 1943 zaradi tega izginil. Ludvik Brešan iz Podgore in Taras (župnik Ferjančič) sta bila v tistih dneh prepričana, da bo iz tega kaj dobrega prišlo. Sedaj, ko je prišla ura, da bi kmetom dali ne 25 % pridelka temveč 100 %, je udarilo med kmete kot strela iz neba: ne boste imeli več lastnih kleti in shramb, ne žitnic ne živine ne prašiče. Ne bo tudi ne "kolhoza" ampak le "sovhoz", kar pomeni, da bo vsak lahko hodil na skupno tlako. Kmetje so se tako razburili da so se vprli in sedaj so prišli v zapore.

V **VIPOLZAH** so zaprli Jakončiča Alojza in Skoka Viljema. V Cerovem Leopolda Skok in še tri druge. Sedaj silijo ljudi, da ustanove tudi skupne kuhinje.

KANDIDAT za volitve. Komunisti so za Slovence postavili na listo dr. Mermoljo, znanega advokata.

VRH SV. MIHAELA. Pred časom je bil tam političen shod, kot priprava na volitve, ki ga je organizirala Slovenska Demokratska Zveza. Shod je silno lepo uspel, kljub poskusom rdečih, da nagažajo. 1. marca so prav tam imeli tudi shod rdeči, pa so jo brez slovesa odkurili. Vrhovci so jim menča kar naravnost začeli vest izpraševati in to se navdušeni tovarišici "Janji" (Nežica Vižintin) ni kar nič prikupilo. Ona še ni

prišla do tega, kar vidijo vsi kmetje in obrtniki, da ima komunizem medene obljube za vse, potem pa udari z bičem.

"Znanost in praznoverje" je naslov knjižice, ki je izšla v "Mladinski knjižnici" in je predstavljena iz rusščine. Ta knjižica namenjena mladini ne smeji samo praznoverja, ampak tudi vero. Da, vero imenuje naravnost praznoverje. In potem uči: "V deželi sovjetov ne zastrupljajo otroškega razuma z religioznimi bedarijami." Vera so torej bedarije. Nadaljuje: "Borba proti veri je neločljiv del naše splošne borbe za srečno bodočnost, za brezrazredno socialistično družbo." — To je menda dovolj jasna izpoved, da dela komunizem za razkristjanjenje.

To se potem daje po šolah otrokom, da prebirajo ali celo morajo prebirati. Potem pa vpijejo o svobodi vere, ko katoliški oče ne sme in ne more niti svojega otroka varovati pred zapeljavnim v brezverstvo.

IZ ŽIVALI. Silno je komuniste sram, da bi bili ustvarjeni od Boga. Zato se trudijo z razlagami, da so oni nastali iz živali. Mi bi jim zelo radi verjeli, saj tja spadajo. Toda dokler tega ne dokažejo, jih moramo žalibog trpeti med drugim človeštvom.

V Ljubljani so izdali knjižico v tako imenovani "Poljudno znanstveni knjižnici" z naslovom: "Razvoj živih bitij". Pisec bi rad povedal, da so se vse žive stvari razvile. Človek seveda iz živali. To spada h komunističnemu veronauku. Toda vse življenje se je po njegovem prepisovanju razvilo iz mrtve snovi. Od kod bi se ta znašila, ne pove. Ni, treba dokazovati, da so v tej knjižici prepisane stare ovržene misli ljudi, ki so se borili proti krščanstvu.

TRST. Prostori krožka "Oberdan" so bili zapečateni in bodo porabljeni za stanovanja. Predsednik je bil obsojen na 7 let, radi bomb, ki so bile tam.

TRST. Dr. Srečko Baraga, strokovni svetovalec za slovensko šolstvo v Trstu je prispel v Argentino. Zaslužen je bil za slovensko šolstvo zlasti zato, ker je upal delovati kljub strahotnemu komunističnemu pritisku, kateri je izvajal bojkot proti vsem naredbam oblasti, ki so bile kaj v korist slovenski narodni svobodi. Kdor hoče prav spoznati, kako se komunisti bore za slovenske narodne pravice na Gorškem in v Trstu naj kar njega vpraša in še druge rojake, ki so od tam prišli.

MILJE. V teku so že osuševalna dela, s katerimi se bo dobilo 100 ha izvrstne zemlje. Načrt predvideva regulacijo struge potoka Osp. Stalo bo delo 100 milijonov lir.

VSEUČILISČE V TRSTU je izdalo uredbo glede sprejema tujih dijakov. S tem je omogočeno tudi dijakom iz Slovenije študiranje v Trstu. Če se njihova spravevala ne priznava, morajo polagati odgovarjajoče izpite.

ZGONIK. Za župnika imamo č. g. švaro, akterega je na komunističnem sestanku napadel "tovariš Ado iz Nabrečine". Na potu mu je to ker imajo ljudje gospoda radi in so mu dali biro.

AKADEMSKI KLUB JADRAN je imel 22. febr. volitve, katerih so se vdeležili vsi člani in izvolili v odbor: Vesela, Brankoviča, Gombačevo in Novakovo.

TRST—REKA. Jadranska plovidba je otvorila reden morski promet, trikrat

tedensko. Oskrbujeta ga ladji Makarska in Bakar.

OPČINE. Zaradi rdečega rovarjenja na Tržaškem ozemlju zavezniške oblasti nasledajo italijanski propagandi in res smatrajo, da vse kar je slovensko je komunistično in zato trpe naši narodni interesi povsod škodo. Na Opčinah imamo zaradi tega občinsko posredovalnico, ki je podurad tržaške mestne uprave, v kateri sedi samo en človek, ki zna nekaj besed po čičko. Slovence s pisмено besedo ni; vsi uradniki so italijanskega govorenja.

PODPORE ZA OTROŠKA ZAVETIŠČA. Na tržaškem ozemlju so 4 taki zavodi. Sestre Božje Previdnosti v Miljah dobe 12 milijonov lir. V mestu so tri zavetišča: Sete Fontane 82; Marija Pomočnica, Istria 57; in Matere Pomočnice, Berenghi 6. Vse dobe izdatne podpore.

"SAJ NISMO VEDELI, da bo tako". V Dobrovem v Brdih je bil sestanek, na kakršne silijo vse ljudi. Po sestanku je neki udeleženec ostro povedal, da za nobeno ceno ne pride več, ker so jim tako lagali, kako da bo, sedaj pa vidijo, da je čisto drugače. Tedaj je glavna agitatorica za "osvobodilno fronto" skesano priznala: "Saj nismo vedeli, da bo tako".

KAJ BOMO JEDLI? V Solkanu je bilo tudi veliko navdušenje za OF. Sedaj je tam večje razočaranje. Ena takih razočaranih partizank je vpila nad člani "ljudskega" odbora: "Kar nam daste jesti, je komaj za zajtrk, za opoldne pa bomo jedli "svobodo" in zvečer "boljšo bodočnost".

NA VIPAVSKEM manjka vsega. V cadrugah ne dobiš ničesar, ne sukanca, ne živanke, ne mila. Ker niso mogli dobiti ne povra ne drugih kolonijalnih specialitet, letos Vipavec niso vedeli, kako naj koljejo prašiče. Ljudje gredo vse križem, da kje "na Kranjskem" odbe vsaj malo krompirja po silnih cenah od 12 do 15 dinarjev za kilogram.

PODRŽAVLJENJE. Ker so v Jugoslaviji vsa podjetja državna, je sedaj tako tudi na ozemlju, ki je prišlo 15. septembra v Jugoslavijo. Podjetja dele pri podržavljenju v dve vrsti. V prvi vrsti so podjetja, ki so splošno državnega pomena in jih upravlja belgrajska vlada. Druga pa so le za Slovenijo in ta upravlja ljubljanska vlada.

Med prve je prištet rudnik živega srebra v Idriji, tovarna cementa Anhovo, hidrocentrala Doblarji ob Soči in Plave ob Soči z daljnovodom Doblarji—Opčine in hidrocentrala Hubelj pri Ajdovščini.

Pod ljubljansko upravo so: Elektranne Podbrdo, Plužne, Gornji og, Tolmin in Prvaščina—Gradišče. Sem spadata premogovnika Vremski Britof in Ilirska Bistrica, tiskarna Šeber v Postojni, bombLažna predilnica v Ajdovščini, opekarne: Vrtojba, Bilje, Bukovica—Volčja Draga, Ilirska Bistrica, Bukovica, Vogersko, industrija apna v Solkanu, karnolomi, Solkan, Kopriva, Repentabor. V to vrsto spadajo žage: Druba Siča v št. Petru, Postojni, Belškem in Podgradu; aga Prestranek; lesna industrija v Ilirski Bistrici; elektrožaga v Ilirski Bistrici; lesna industrija V. Tomšič v Il. Bistrici; lesna industrija Humbert Trošt v št. Petru; žaga Repič v šturju; žaga Urbančič, Bača; tovarna furnirja, Prestranek; električni mlin, Ajdovščina. In seveda Postojnska jama.

JUAN BOGANI

Sucesor de BOGANI HNOS.
IMPORTADOR DE TEJIDOS
1923 — ALSINA — 1926
T. A. 47, Cuyo 6894
Buenos Aires

AMARO MONTE CUDINE AZAFRAN MONTE CUDINE

CALIDAD Y RENDIMIENTO
MONTE CUDINE S. R. Ltda.
Capital 1,000.000 \$. BELGRANO 2280

MOLITVENIKI SO PRIŠLI

KRISTUS KRALJUIJ vsebuje vse potrebne molitve in podučjenja ter obširno zbirko nabožnih pesmic. 450 strani, rdeča obreza 5.— \$.

Z DEBELIMI ČRKAMI, zlata obreza 10.— \$, rdeča obreza 5.— \$.

Kdor ga želi, naj se javi na Pasco ali naj pošlje denar, da mu pošljemo molitvenik.

PRIJAVE ZA DRŽAVLJANSTVO

Na mnoga vprašanja, če naj se prijavijo rojaki iz Primorske opozarjamo na tozadevni dopis v prihodnji številki "Svobodne Slovenije".

Naslov: Víctor Martínez 50, Buenos Aires.

NAČRTE ZA STAVBO IN FIRMO

VITO GABRIJELČIČ

TEHNIČNI KONSTRUKTOR

— OBRAS y CLOACAS —

Balgorria 4825

T. A. 50 - 3985

DR. NICOLAS I. ETEROVIĆ HURE

Advokat

Posredujem v vseh pravnih zadevah kot: zapuščine, odpusti, zavarovanje, nezgode itd.

Uruguay 344/4 H - Capital Calle 13 N° 8 3 - La Plata

T. A. 28 - 2258

Tel. Paz 2664

PENSION "TRST"

Moreno 2831 — MAR DEL PLATA
Rojakom se priporoča ANDRES FON
Poceni in po domače

KROJAČNICA

FRANC MELINC

Najbolj vestno boste postreženi!

Oglasite se na Paternalu

PAZ SOLDAN 4844 T. A. 59-1356

ROJAKI IZ NOTRANJOSTI

Kadar imate opravka v Buenos Airesu, se ustavite v

HOTELU

"PACIFICO"

kjer boste ceno in dobro postreženi.

CHARCAS 769 — BUENOS AIRES

Lastnik:

ANTON BOJANOVIĆ

"LA VIDA ESPIRITUAL"

Pasco 431, Buenos Aires, Argentina

"DUHOVNO
v
ŽIVLJENJE"

CORREO
ARGENTINO
Suc. 13 (B)

TARIFA REDUCIDA

Concesión 2560

ESNEA

PERIODICO SEMANAL

aparece los días 3 - 10 - 17 y 24 de cada mes.
Dedicado exclusivamente a la Industria Lechera y a la Granja.

Consultorio Técnico, Industrial y Veterinario - Análisis, etc.

GRATIS PARA LOS SUSCRIPTORES

PRECIO DE LA SUSCRIPCION \$ 10.— ANUALES

Redacción y Administración:

MORENO 2718 — T. A. 45-3503 — Buenos Aires

RECREO "EUROPA" RIO CARAPACHAY

Pri domačinih v prelepem kraju. — Po ceni.
Prevoz s postaje Tigre tja in nazaj, odrasli \$ 1.—, otroci \$ 0.50.

T. A. 749 - 589 — TIGRE — FCCA.

V SOBOTO CELI DAN

je odprto samo za naše ljudi,
da se fotografirate v

FOTO SAVA

San Martín 608 — Tel. 31-5440 — Florida 806

"SVOBODNA SLOVENIJA"

novi slovenski list, iz katerega boste zvedeli stvari

kot so, lahko naročite na:

S. S., Víctor Martínez 50, Capital.

Stavbe - načrti - proračuni - firma

France Klajnsek

je preselil pisarno in sedaj uraduje
v ponedeljek, sredo in petek
od 16 do 19 ure v

*

Asunción 4602 — T. A. 50-0724

Talleres Gráficos "Córdoba"
Gutenberg 3360 - 22-IV-1948